

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**E
PRIJEDLOG**

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOVIMA I
PENZIJSKIM PLANOVIMA**

Banja Luka, oktobar 2025. godine

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOVIMA I PENZIJSKIM
PLANOVIMA**

Član 1.

U Zakonu o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 13/09 i 107/19) u članu 3. tačka p) mijenja se i glasi:

„p) kvalifikovano učešće – kada jedno lice ima:

1) samo ili sa jednim ili više drugih lica koja su sa njim povezana ili zajednički djeluju, direktno ili indirektno, 10% ili više vlasništva nad kapitalom ili učešća u glasačkim pravima, tog pravnog lica ili

2) mogućnost efektivnog vršenja uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog lica,“.

U tački ć) riječ: „posrednik“ zamjenjuje se riječju: „zastupnik“.

Član 2.

U članu 4. poslije stava 7. dodaje se novi stav 8, koji glasi:

„(8) Izuzetno od stava 3. ovog člana, domaća i strana fizička lica mogu imati do 10% učešće u kapitalu ili glasačkim pravima društva za upravljanje.“

Član 3.

U članu 5. u stavu 1. poslije riječi: „obavlja“ dodaje se riječ: „isključivo“.

Stav 5. mijenja se i glasi:

„(5) Izuzetno od stava 1. ovog člana, društvo za upravljanje može osnovati i upravljati otvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom, osnovanim u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje investicionih fondova i pod uslovom da za to dobije dozvolu nadležnog regulatora.“

Član 4.

U članu 7. stav 1. mijenja se i glasi:

„(1) Osnovni kapital društva za upravljanje, prilikom osnivanja, iznosi najmanje 2.000.000 konvertibilnih maraka (KM) i mora biti uplaćen u cijelosti u novcu prilikom osnivanja, na račun u banci koja posluje u Republici Srpskoj.“

Poslije stava 7. dodaje se novi stav 8, koji glasi:

„(8) Minimalan iznos osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana od 1. januara 2029. godine ne može biti manji od 3.000.000 KM.“

Član 5.

U članu 10. u stavu 1. u tački b) ovog zakona riječi: „novčani dio osnovnog kapitala“ zamjenjuje se riječima: „minimalni iznos osnovnog kapitala“.

Tačka v) mijenja se i glasi:

„v) spisak osnivača, njihove identifikacione podatke i podatke o poslovnoj reputaciji i ugledu, kao i podatke o finansijskom i imovinskom stanju, te nominalni iznos i postotak akcija koje pripadaju osnivačima,“.

U tački d) riječi: „podatke za osnivače“ zamjenjuju se riječima: „za osnivače – pravna lica“, a u podtački 5) poslije riječi: „mjeseci“ dodaje se zapeta i nova tačka đ), koja glasi:

„đ) za osnivače – fizička lica:

1) dokaz da lice u posljednje tri godine nije bilo član uprave, nadzornog odbora ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak prinudne likvidacije, odnosno stečaja,

2) dokaz da lice nije pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv prava po osnovu rada, krivično djelo protiv imovine, krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, uključujući i krivično djelo pranje novca, krivično djelo terorizma, krivično djelo protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti, krivično djelo protiv službene dužnosti, krivično djelo protiv pravosuđa, krivično djelo protiv pravnog saobraćaja, krivično djelo protiv javnog reda i mira, kao i za krivična djela utvrđena zakonima kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, a koja ga čine nepodobnim za osnivanje društva za upravljanje,

3) dokaz da lice nije u prekršajnom postupku proglašeno krivim, tri ili više puta u posljednje četiri godine, zbog kršenja odredaba zakona kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, kao i zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,

4) spisak pravnih lica u kojima fizičko lice ima učešće,

5) dokaz nadležnog organa uprave o izmirenju poreza, ne stariji od šest mjeseci,“.

T. đ), e), ž) i z) postaju t. e), ž), z) i i).

Član 6.

Član 14. mijenja se i glasi:

„(1) Lice, odnosno lica koja zajednički djeluju, a koja namjeravaju steći akcije društva za upravljanje na osnovu kojih pojedinačno ili zajedno, direktno ili indirektno, stiču kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje, dužna su da podnesu Agenciji pismeni zahtjev za izdavanje prethodne saglasnosti za ovo sticanje.

(2) Lice koje je steklo kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje dužno je da dobije prethodnu saglasnost Agencije za svako dalje, direktno ili indirektno, povećanje učešća u kapitalu ili glasačkim pravima, kojim se stiče ili prelazi 20%, 33% i 50% učešća u kapitalu ili glasačkim pravima u društvu za upravljanje.

(3) Lice koje je dobilo prethodnu saglasnost Agencije iz st. 1. i 2. ovog člana, dužno je da u roku od godinu dana od dana donošenja rješenja o davanju prethodne saglasnosti stekne kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje i o tome obavijesti Agenciju u roku od 15 dana od dana sticanja.

(4) Saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća prestaje da važi istekom roka za sticanje iz stava 3. ovog člana, a lice koje je dobilo saglasnost, a nije počelo ili nije dovršilo sticanje do nivoa učešća za koje je dobilo saglasnost, dužno je da pribavi novu saglasnost ako namjerava da nastavi sticanje.

(5) Agencija odlučuje o davanju saglasnosti za sticanje akcija u roku utvrđenom zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

(6) Prije svake transakcije akcijama društva za upravljanje na koju se ne odnose odredbe iz st. 1. i 2. ovog člana, društvo za upravljanje dužno je da obavijesti Agenciju.“

Član 7.

Poslije člana 14. dodaju se nazivi članova i novi čl. 14a, 14b, 14v, 14g. i 14d, koji glase:

„Kriterijumi za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 14a.

(1) U postupku odlučivanja o izdavanju prethodne saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća Agencija posebno cijeni podobnost i finansijsko stanje podnosioca zahtjeva, njegove upravljačke sposobnosti i uticaj na društvo za upravljanje na osnovu sljedećih kriterijuma:

a) poslovne reputacije i ugleda koji se cijene u odnosu na njegove finansijske i poslovne aktivnosti, te činjenice da li je nad imovinom podnosioca zahtjeva bio otvoren stečajni postupak,

b) da li je sticalac pravosnažno osuđen za krivično djelo protiv prava po osnovu rada, krivično djelo protiv imovine, krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, uključujući i krivično djelo pranje novca, krivično djelo terorizma, krivično djelo protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti, krivično djelo protiv službene dužnosti, krivično djelo protiv pravosuđa, krivično djelo protiv pravnog saobraćaja, krivično djelo protiv javnog reda i mira, kao i za krivična djela utvrđena zakonima kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, a koja ga čine nepodobnim za sticanje kvalifikovanog učešća,

v) da li je sticalac u prekršajnom postupku proglašen krivim, tri ili više puta u posljednje četiri godine, zbog kršenja odredaba zakona kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, kao i zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,

g) procjene upravljačkih sposobnosti, znanja i vještina sticaoca kvalifikovanog učešća, kao i ugleda, odgovarajućih profesionalnih sposobnosti i iskustva lica koja će nakon sticanja kvalifikovanog učešća podnosilac zahtjeva predložiti da vode poslove društva za upravljanje,

d) neposredno ili posredno vlasništvo drugih lica u tom licu, kao i svako neposredno ili posredno vlasništvo tog lica u drugim licima, odnosno da bliska povezanost društva za upravljanje s drugim licima po osnovu tog sticanja, odnosno uvećanja, ne može ugroziti stabilnost i sigurnost poslovanja društva za upravljanje,

đ) finansijskog stanja podnosioca zahtjeva i njegovog uticaja na poslovanje društva za upravljanje ukoliko se saglasnost izda,

e) pokazatelja koji mogu biti od značaja za ocjenu uticaja podnosioca zahtjeva na upravljanje rizicima u društvu za upravljanje,

ž) postojanja opravdanih razloga za sumnju, u skladu sa propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, da se u vezi sa sticanjem kvalifikovanog učešća sprovodi ili namjerava sprovesti pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti ili to sticanje može uticati na povećanje rizika od pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti,

z) mogućnosti društva za upravljanje da ispunjava uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima, a posebno da li grupa čiji član treba da postane društvo za upravljanje ima vlasničku strukturu koja omogućava sprovođenje efikasnog nadzora i razmjenu informacija između nadležnih organa i određivanje podjele odgovornosti između nadležnih organa.

(2) Ako se sticanjem kvalifikovanog učešća omogućava značajan uticaj ili kontrola nad poslovanjem društva za upravljanje, budući sticalac je dužan da uz zahtjev za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog udjela u društvu za upravljanje priloži i:

- a) poslovni plan društva za upravljanje za naredne tri poslovne godine,
- b) planirane promjene u organizacionoj, upravljačkoj i kadrovskoj strukturi društva za upravljanje,
- v) plan aktivnosti na izradi novih ili izmjeni postojećih internih akata društva za upravljanje,
- g) plan aktivnosti na izmjeni postojeće informacione tehnologije ili plan uvođenja novih informacionih tehnologija društva za upravljanje.

(3) Agencija odbija zahtjev za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća ako:

a) podnosilac zahtjeva ne ispunjava kriterijume za ocjenu podobnosti i finansijskog stanja propisane stavom 1. ovog člana i propisima Agencije, ili ne dostavi dokumenta iz stava 2. ovog člana,

b) nije moguće utvrditi porijeklo sredstava kojima podnosilac zahtjeva namjerava da stekne kvalifikovano učešće, ili nije moguće utvrditi neposredno ili posredno vlasništvo drugih lica u podnosiocu zahtjeva, kao i svako neposredno ili posredno vlasništvo podnosioca u drugim licima,

v) sticanjem dolazi do koncentracije učesnika na finansijskom tržištu kojom se bitno sprečava, ograničava ili narušava tržišna konkurencija, prvenstveno stvaranjem ili jačanjem dominantnog položaja na finansijskom tržištu,

g) zbog poslovnih aktivnosti sticaoca, a koje nisu povezane sa obavljanjem djelatnosti penzijskog osiguranja, stabilnost i sigurnost poslovanja društva za upravljanje bi bila ugrožena ili bi, zbog tih aktivnosti, vršenje nadzora nad tim društvom u skladu sa ovim zakonom bilo znatno otežano.

(4) Agencije donosi akt kojim propisuje dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje, postupak i način procjene ispunjenosti kriterijuma za sticanje kvalifikovanog učešća, te propisuje postupak odlučivanja o sticanju kvalifikovanog učešća.

Dodatni podaci i dokumentacija za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća Član 14b.

(1) Osim propisane dokumentacije za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, Agencija može tokom postupka obrade zahtjeva zatražiti i druge podatke, odnosno dokumentaciju koju ocijeni potrebnom za odlučivanje o izdavanju saglasnosti, uključujući informacije propisane zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, a koju prikupljaju obveznici tog zakona.

(2) Agencija će prilikom odlučivanja o izdavanju saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća ispitati izvore sredstava kojima podnosilac zahtjeva namjerava steći kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje.

(3) Agencija može, radi pribavljanja informacija potrebnih za odlučivanje o davanju saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, obaviti provjeru podataka koje je dostavio podnosilac zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje.

Sticanje kvalifikovanog učešća bez saglasnosti Član 14v.

(1) Lice može i bez prethodne saglasnosti Agencije steći kvalifikovano učešće iz člana 14. st. 1. i 2. ovog zakona ako je akcije društva za upravljanje steklo nasljeđivanjem, pravnim sljedbeništvom ili drugim sticanjem nezavisnim od volje sticaoca.

(2) Licu koje je kvalifikovano učešće steklo na način iz stava 1. ovog člana nije dozvoljeno da vrši uticaj na upravljanje društvom za upravljanje u kom je steklo učešće ili na poslovnu politiku tog društva za upravljanje, kao ni ostvarivanje glasačkih prava iznad nivoa glasačkih prava koje je imalo prije sticanja, odnosno povećanja kvalifikovanog učešća, te prava na isplatu dividende po osnovu tako stečenih akcija do pribavljanja saglasnosti Agencije na to sticanje.

(3) Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da u roku od 30 dana od dana sticanja kvalifikovanog učešća podnese zahtjev Agenciji za izdavanje saglasnosti na sticanje ili da je obavijesti da je smanjilo učešće u društvu za upravljanje.

(4) Agencija odlučuje o zahtjevu iz stava 3. ovog člana na način i u roku koji su propisani čl. 14, 14a. i 14b. ovog zakona.

Pravne posljedice sticanja kvalifikovanog učešća bez saglasnosti

Član 14g.

(1) Lice koje stekne ili posjeduje kvalifikovano učešće suprotno odredbama člana 14. st. 1. i 2. ovog zakona nema pravo glasa, odnosno upravljanja u društvu za upravljanje na osnovu akcija koje je pribavilo na taj način.

(2) Ako lice stekne kvalifikovano učešće iz člana 14. st. 1. i 2. ovog zakona bez prethodne saglasnosti Agencije ili ako ne podnese zahtjev za izdavanje naknadne saglasnosti iz člana 14v. stav 3. ovog zakona ili zahtjev za izdavanje naknadne saglasnosti bude odbijen, Agencija rješenjem nalaže tom licu da proda učešće stečeno bez saglasnosti i dostavi dokaz o prodaji, a ukoliko mu je poznato, i podatke o kupcu.

(3) Agencija rješenjem iz stava 2. ovog člana određuje rok za prodaju, koji ne može biti kraći od tri mjeseca niti duži od devet mjeseci.

(4) Rješenje iz stava 2. ovog člana dostavlja se licu kojem se nalaže prodaja akcija, društvu za upravljanje u kojem je lice steklo akcije, regulatornom organu za tržište hartija od vrijednosti i pravnom licu ovlašćenom za obavljanje poslova jedinstvene evidencije hartija od vrijednosti.

(5) Od prijema rješenja iz stava 2. ovog člana, sticalac kvalifikovanog učešća iz stava 1. ovog člana ne može ostvarivati prava iz akcija za koje je naložena prodaja, a kvorum za glasanje i potrebna većina za donošenje odluka skupštine akcionara računaju se u odnosu na ukupan broj akcija sa pravom glasa, umanjen za iznos akcija kojima je oduzeto pravo glasa.

(6) Društvo za upravljanje dužno je da:

a) obezbijedi da sticalac kvalifikovanog učešća iz stava 1. ovog člana ne ostvaruje prava iz akcija za koje je dat nalog za prodaju,

b) mjesečno izvještava Agenciju o promjenama akcionara u periodu od prijema rješenja iz stava 1. ovog člana do isteka roka određenog za prodaju akcija.

Oduzimanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 14d.

(1) Agencija oduzima saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje ako:

a) je sticaocu kvalifikovanog učešća data saglasnost na osnovu neistinitih i netačnih podataka, kao i podataka koji dovode u zabludu,

b) sticalac kvalifikovanog učešća svoja prava koristi na način koji ugrožava stabilno poslovanje društva za upravljanje,

v) ocijeni da sticalac kvalifikovanog učešća više ne ispunjava kriterijume propisane članom 14a. ovog zakona.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, lice kojem je oduzeta saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća nema pravo glasa iz akcija za koje mu je oduzeta saglasnost.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana, Agencija nalaže prodaju stečenih akcija za koje je licu koje je steklo kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje oduzeta saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća.

(4) Troškove prodaje akcija iz stava 3. ovog člana snosi lice kojem je oduzeta saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća.“

Član 8.

U članu 15. u stavu 2. tačka a) mijenja se i glasi:

„a) koja su pravosnažno osuđivana za krivično djelo protiv prava po osnovu rada, krivično djelo protiv imovine, krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, uključujući i krivično djelo pranje novca, krivično djelo protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti, krivično djelo terorizma, krivično djelo protiv pravosuđa, krivično djelo protiv pravnog saobraćaja, krivično djelo protiv javnog reda i mira, kao i za krivična djela utvrđena zakonima kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, a koja ga čine nepodobnim za obavljanje te funkcije,“.

U tački z) poslije riječi: „službenici“ dodaje se zapeta, a riječ: „i“ briše se.

U tački i) poslije riječi: „ovog stava“ dodaju se zapeta i nova tačka j), koja glasi:

„j) koja su u prekršajnom postupku proglašena krivim, četiri ili više puta u posljednje četiri godine, zbog kršenja odredaba zakona kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, kao i zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti“.

Član 9.

U članu 27. u stavu 5. riječi: „tri uzastopne godine“ zamjenjuju se riječima: „sedam uzastopnih godina“.

Član 10.

U članu 42. u stavu 1. u tački v) riječi: „OECD-a i CEFT-e“ zamjenjuju se riječima: „OECD i CEFTA“.

U tački z) riječi: „akcionarska društva“ zamjenjuju se riječima: „pravna lica“.

U tački i) riječi: „OECD-a, Evropske unije i CEFT-e“ zamjenjuju se riječima: „Evropske unije, OECD i CEFTA,“.

U t. j), k) i l) riječi: „OECD-a i CEFT-e“ zamjenjuju se riječima: „OECD i CEFTA“.

U tački l) poslije riječi: „CEFTA“ dodaje se zapeta, a riječ: „i“ briše se.

U tački lj) poslije riječi: „BiH“ dodaju se zapeta i nova tačka m), koja glasi:

„m) repo ugovore sa hartijama od vrijednosti iz t. a), b) i z) ovog člana, a koje su uvrštene na službeno berzansko tržište“.

Poslije stava 10. dodaje se novi stav 11, koji glasi:

„(11) Repo ugovorom iz stava 1. tačka m) ovog člana prodavac se obavezuje da proda kupcu hartije od vrijednosti, a kupac da plati prodavcu kupovnu cijenu, uz obavezu njihovog

reotkupa po određenoj cijeni i na tačno određeni datum u budućnosti, a najduže do 365 dana od dana zaključenja repo ugovora.“

Član 11.

U članu 43. u stavu 1. u tački z) broj: „35“ zamjenjuje se brojem: „15“.

U tački j) broj: „10“ zamjenjuje se brojem: „20“, a broj: „5“ zamjenjuje se brojem: „10“.

U tački k) poslije riječi: „imovine“ dodaje se zapeta, a riječ: „i“ briše se.

U tački l) poslije riječi: „ovog zakona“ dodaju se zapeta i nova tačka lj), koja glasi:

„lj) do 5% vrijednosti imovine može se ulagati u repo ugovore iz člana 42. stav 1. tačka m) ovog zakona“.

Član 12.

U članu 46. u stavu 4. riječ: „posrednika“ zamjenjuje se riječju: „zastupnika“.

Član 13.

U članu 52. u stavu 6. riječ: „posrednik“ zamjenjuje se riječju: „zastupnik“.

Član 14.

U članu 54. u stavu 1. u tački v) poslije riječi: „banaka“ dodaje se zapeta, a riječ: „i“ briše se.

U tački g) poslije riječi: „potraživanja“ dodaju se zapeta i nova tačka d), koja glasi:

„d) udjela investicionih fondova“.

Član 15.

U članu 55. u stavu 8. riječi: „i najmanje jednom mjesečno u listu koji se distribuira na cijeloj teritoriji Republike Srpske sa tiražom koji nije manji od 5.000 primjeraka“ brišu se.

Član 16.

U članu 56. u stavu 6. riječi: „u najmanje jednom dnevnom listu koji se distribuira na cijeloj teritoriji Republike Srpske sa tiražom koji nije manji od 5.000 primjeraka, kao i“ brišu se.

Član 17.

U članu 58. u stavu 1. riječ: „posrednici“ zamjenjuje se riječju: „zastupnici“.

Član 18.

Naziv člana i član 59. mijenjaju se i glase:

„Zastupnici

Član 59.

(1) Društvo za upravljanje može preko zastupnika obavljati samo usluge pružanja informacija o članstvu u dobrovoljnom penzijskom fondu, kao i druge radnje kojima se zainteresovana lica informišu o poslovanju dobrovoljnog penzijskog fonda, te podjelu prospekata.

(2) Zastupnici iz stava 1. ovog člana mogu biti: banka, mikrokreditna organizacija, Preduzeće za poštanski saobraćaj a. d. Banja Luka (Pošte Srpske), društvo za zastupanje u osiguranju, u skladu sa propisima koji uređuju njihovo poslovanje, a koja imaju dozvolu Agencije za pružanje usluga iz tog stava.

(3) Zastupnik može posebnim ugovorom angažovati fizička lica koja moraju da posjeduju ovlašćenja Agencije za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

(4) Lica iz stava 3. ovog člana ne mogu primati novčane uplate radi kupovine obračunskih jedinica.

(5) Za postupke i štetu koju prilikom pružanja usluga iz stava 1. ovog člana pričine zastupnici i angažovana fizička lica, pored njih, odgovara i društvo za upravljanje.

(6) Na uslove za izdavanje i oduzimanje dozvole, odnosno ovlašćenja za zastupanje u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje zastupanje u osiguranju.

(7) Agencija vodi registar zastupnika iz stava 2. ovog člana i fizičkih lica iz stava 3. ovog člana.

(8) Agencija donosi akt kojim propisuje pravila polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova zastupanja u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, kao i dodatne obavezne programe za polaganje ispita znanja i kompetentnosti koji treba da obezbijede ispunjavanje zahtjeva stručnosti zastupnika u dobrovoljnom penzijskom osiguranju.

(9) Agencija donosi akt kojim propisuje dokumenta kojima se dokazuje ispunjenost uslova za dobijanje dozvole, odnosno ovlašćenja za obavljanje djelatnosti, odnosno poslova zastupanja u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, kao i postupak za izdavanje dozvole zastupniku, odnosno ovlašćenja fizičkom licu za zastupanje u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, te upis u registre Agencije.“

Član 19.

U članu 60. u stavu 1. poslije riječi: „godinu“ dodaju se zapeta i riječi: „u skladu sa ugovorom“, a poslije riječi: „dostavi“ dodaju se riječi: „ili učini dostupnim“.

Član 20.

Poslije člana 89. dodaju se naziv člana i novi član 89a, koji glasi:

„Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

Član 89a.

(1) Na društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

(2) Ako društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom u svom poslovanju ne izvršava obaveze i zadatke ili ako ne preduzima mjere i radnje definisane propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, Agencija preduzima mjere, izdaje prekršajne naloge ili pokreće prekršajni postupak u skladu sa tim propisima.

(3) Agencija može oduzeti dozvolu za rad društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom koje je pravosnažno proglašeno krivim za krivično djelo pranje novca,

finansiranje terorističkih aktivnosti ili proglašeno krivim zbog težeg kršenja odredaba zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.“

Član 21.

U članu 96. u stavu 1. tačka b) mijenja se i glasi:

„b) stekne kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje suprotno ovom zakonu (član 14. ovog zakona),“.

Tačka o) mijenja se i glasi:

„o) angažuje zastupnika, odnosno fizičko lice suprotno članu 59. st. 2. i 3. ovog zakona,“.

U tački t) poslije riječi: „ovog zakona“ dodaje se zapeta, a riječ: „i“ briše se.

U tački u) poslije riječi: „ovog zakona“ dodaju se zapeta i nove t. f) i h), koje glase:

„f) kao sticalac kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje nasljeđivanjem, pravnim sljedbeništvom ili drugim sticanjem nezavisnim od volje sticaoca postupa suprotno članu 14v. st. 2. i 3. ovog zakona,

h) Agencija tom licu oduzme saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća iz razloga propisanih članom 14d. stav 1. t. a) i b) ovog zakona“.

Član 22.

Poslije člana 98. dodaju se novi čl. 98a. i 98b, koji glase:

„Član 98a.

(1) Agencija će donijeti propise za primjenu ovog zakona u roku od 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primjenjuju se podzakonski propisi koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, a koji sa njim nisu u suprotnosti.

Član 98b.

Društva za upravljanje dužna su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu.“

Započeti postupci

Član 23.

Postupci za izdavanje dozvole za rad društva za upravljanje i ostalih saglasnosti Agencije koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, završiće se u skladu sa odredbama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 13/09 i 107/19).

Član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOVIMA I PENZIJSKIM
PLANOVIMA

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6, 8, 12. i 18. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje osnovne ciljeve i pravce socijalnog razvoja, socijalno osiguranje i druge oblike socijalne zaštite, te uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, tržište i planiranje, kao i druge odnose od interesa za Republiku. Takođe, članom 70. tačka 2. Ustava propisano je da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 22.03-020-2665/25 od 22. septembra 2025. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6, 8. i 12. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika Srpska, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje osnovne ciljeve i pravce socijalnog razvoja, socijalno osiguranje i druge oblike socijalne zaštite, te uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose, zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, kao i osnovne ciljeve i pravce privrednog razvoja i politiku i mjere za usmjeravanje razvoja. Takođe, članom 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske propisano je da Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Ovaj sekretarijat je na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima, aktom broj: 22.03-020-847/25 od 13. marta 2025. godine, dao pozitivno mišljenje, a Narodna skupština je Nacrt ovog zakona usvojila na Četrnaestoj redovnoj sjednici, održanoj 15. maja 2025. godine.

Prema navodima obrađivača razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi unapređenja poslovanja društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, te dalji rast i razvoj tržišta dobrovoljnog penzijskog osiguranja.

Najznačajnije razlike Prijedloga u odnosu na Nacrt zakona, a koje su rezultat skupštinske rasprave, kao i izvršenih dodatnih konsultacija sa Agencijom za osiguranje Republike Srpske, odnose se na to da se u odredbi kojom se određuje minimalan iznos osnovnog kapitala, rok za usklađivanje je fiksno propisan, tako da su društva za upravljanje obavezna da njegovu visinu usklade najkasnije do 1. januara 2029. godine.

U odredbi kojom se uređuje izdavanje dozvole za rad društva za upravljanje razdvojeni su dokazi koji se dostavljaju uz zahtjev za osnivače koji su fizička lica od dokaza koji su propisani za osnivače koji su pravna lica.

Izmijenjena je odredba kojom se uređuju kriterijumi za sticanje kvalifikovanog učešća u pogledu činjenja prekršaja koji se odnose na propise kojima se uređuje finansijski sektor i sprečavanje pranja novca. Takođe, u odredbi koja se odnosi na pravne posljedice sticanja kvalifikovanog učešća bez prethodno pribavljene saglasnosti izmijenjen je način odlučivanja skupštine u slučaju sticanja akcija bez saglasnosti, tako da se kvorum za glasanje i potrebna

većina za donošenje odluka skupštine akcionara računaju u odnosu na ukupan broj akcija sa pravom glasa umanjen za iznos akcija kojima je oduzeto pravo glasa.

Precizirana su pravna lica koja mogu da, uz dozvolu Agencije, pružaju usluge zastupanja društvu za upravljanje, a to su: banka, mikrokreditna organizacija, Pošte Srpske i društvo za zastupanje u osiguranju.

Pored navedenog, dopunjene su i prekršajne odredbe koje su usklađene sa izvršenim izmjenama i dopunama ovog prijedloga.

Ostale razlike Prijedloga u odnosu na Nacrt zakona nisu suštinske prirode i odnose se na tehničko poboljšanje pojedinih odredaba ovog zakona.

Sekretarijat konstatuje da je Zakon usklađen sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14).

Budući da je Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio da je ovaj prijedlog usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenja smo da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, broj: 17.03-020-2668/25 od 22. septembra 2025. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije (EU) i analize odredaba Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima (u daljem tekstu: Prijedlog), ustanovljeno je da postoje obavezujući sekundarni izvori prava EU koji su relevantni za predmet uređivanja dostavljenog prijedloga. Obradivač je vršio djelimično usklađivanje sa aktima EU, zbog čega je u Izjavi o usklađenosti potvrđena ocjena „Djelimično usklađeno“.

Izmjene i dopune Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima, kako se navodi u obrazloženju Prijedloga, rađene su u cilju unapređenja poslovanja društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i daljeg rasta i razvoja tržišta dobrovoljnog penzijskog osiguranja.

Prilikom izrade Prijedloga, obradivač je vršio usklađivanje sa odredbama sljedećih izvora prava EU:

- Direktive 2009/138/ES Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. godine o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (preinačeno) (Tekst značajan za EEP);

- Direktive (EU) 2016/2341 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. decembra 2016. godine o djelatnostima i nadzoru institucija za dobrovoljno penzijsko osiguranje (IORPs) (preinačeno) (Tekst značajan za EEP),

- Direktive (EU) 2015/849 Evropskog parlamenta i Savjeta 20. maja 2015. godine o sprečavanju korištenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca ili finansiranja terorizma, o izmjeni Regulative (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta te o stavljanju van snage Direktive 2005/60/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta i Direktive Komisije 2006/70/EZ (Tekst značajan za EEP).

Kada je riječ o Direktivi 2009/138/EZ, ista se primarno primjenjuje na društva koja se bave direktnim životnim i neživotnim osiguranjem i društva koja obavljaju djelatnosti reosiguranja. Obradivač je pojedine odredbe Direktive primijenio na društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, a radi se o odredbama koje se odnose na definiciju kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje, utvrđivanje kriterijuma za sticanje

kvalifikovanog učešća i razloga za oduzimanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća od strane nadležnog tijela.

Pored navedenog, obrađivač je vršio usklađivanje sa dijelom odredaba Direktive (EU) 2016/2341, koja propisuje pravila o pokretanju i obavljanju djelatnosti institucija za dobrovoljno penzijsko osiguranje. Vršeno je usklađivanje sa odredbama koje se odnose na registraciju i odobrenje za rad institucija za dobrovoljno penzijsko osiguranje, pravila ulaganja i zahtjeve u vezi sa kompetencijama i primjerenosti u pogledu upravljanja za lica koja upravlja institucijom za dobrovoljno penzijsko osiguranje.

Takođe, obrađivač je vršio usklađivanje sa odredbama Direktive (EU) 2015/849 koja uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, s obzirom na to da su društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima prepoznata kao jedan od obveznika sprovođenja mjera za otkrivanje i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Detaljan pregled usklađenosti sa odredbama navedenih izvora prava EU sadržan je u uporednim prikazima usklađenosti Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima sa pravnom tekovinom EU i praksom i standardima Savjeta Evrope.

Usvajanje Prijedloga dopriniće ispunjavanju obaveza iz člana 89. SSP-a, koje se odnose na saradnju ugovornih strana u oblasti bankarstva, osiguranja i ostalih finansijskih usluga, kao i člana 82. koji se odnosi na pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima (u daljem tekstu: Zakon) sadržani su u potrebi unapređenja poslovanja društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima (u daljem tekstu: društvo za upravljanje), te dalji rast i razvoj tržišta dobrovoljnog penzijskog osiguranja, kao značajnog segmenta finansijskog sektora Republike Srpske.

Dobrovoljni penzijski fondovi, kao institucije kolektivnog investiranja, predstavljaju jedan od odgovora na demografsku sliku Republike Srpske, s obzirom na to da preko očekivanih prinosa fondovi mogu obezbijediti veće penzije za svoje članove. Pored toga, ovaj oblik penzijskog osiguranja predstavlja alternativu dugoročne štednje za starost stanovništvu koje nije uključeno u obavezno penzijsko osiguranje.

U Republici Srpskoj, od 2017. godine, posluju jedno društvo za upravljanje i jedan dobrovoljni penzijski fond. Na dan 31. decembar 2024. godine ukupan broj aktivnih članova dobrovoljnog penzijskog fonda kojim upravlja to društvo iznosio je 39.043, a što je za 1.137 članova više u odnosu na kraj 2023. godine. Ukupna neto imovina dobrovoljnog penzijskog fonda povećana je 26,4% u odnosu na kraj 2023. godine, te sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine iznosila je 45,2 miliona KM. Broj emitovanih udjela, tj. broj upisanih obračunskih jedinica iznosio je 4.096.319,07, a neto vrijednost po udjelu 11,04340 KM.

Imajući u vidu vremenski horizont od donošenja Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima do danas, te cijeneći aktuelne tržišne prilike, prepoznata je potreba daljeg osnaživanja odredaba Zakona kojima se uređuju osnivanje i poslovanje društva za upravljanje, a sve s ciljem stvaranja pravnih pretpostavki za dalji razvoj ovog segmenta finansijskog tržišta, te veću sigurnost članova dobrovoljnog penzijskog fonda. Najznačajnije izmjene i dopune Zakona odnose se na:

- proširivanje djelatnosti društava za upravljanje,
- povećanje visine minimalnog osnovnog kapitala,
- omogućavanje fizičkim licima da učestvuju u osnovnom kapitalu društva za upravljanje do 10%, uz utvrđene uslove,

- utvrđivanje kriterijuma za sticanje kvalifikovanog učešća, pravnih posljedice za sticanje kvalifikovanog učešća bez saglasnosti Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija), kao i razloga za oduzimanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, te usklađivanje pojma kvalifikovano učešće sa direktivom 2009/103/EC,
- preciziranje uslova za izbor organa društva za upravljanje,
- produžavanje perioda u kojem isto pravno lice može da vrši eksternu reviziju finansijskih izvještaja društava za upravljanje i dobrovoljnih penzijskih fondova,
- redefinisane postojećih ograničenja ulaganja, te proširivanje obuhvata ulaganja na repo ugovore,
- osnaživanje odredaba koje se odnose na zastupnike, tj. pravna lica koja obavljaju poslove zastupanja i marketinga dobrovoljnih penzijskih fondova,
- definisanje odredaba kojima se vrši funkcionalno uvezivanje Zakona sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te utvrđuju nadležnosti Agencije u pogledu primjene mjera nadzora u slučaju da društvo za upravljanje ne izvršava te obaveze, te uvođenje novčanih kazni za kršenje odredaba.

S ciljem prilagođavanja tržišnim prilikama i dugoročne održivosti svih segmenata finansijskog sektora, prepoznata je spremnost društava za upravljanje da, uz ispunjavanje dodatnih zahtjeva i pribavljanje dozvole Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske (u daljem tekstu: Komisija), dobiju mogućnost da osnuju i upravljaju otvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom. Ovaj prijedlog je podržan kako od Agencije, kao regulatornog i nadzornog organa za dobrovoljne penzijske fondove, tako i od Komisije, kao regulatornog i nadzornog organa za investicione fondove.

Budući da se kapitalni zahtjevi nisu mijenjali od 2009. godine, tj. od donošenja Zakona, a da su se tržišne prilike usljed opšte inflacije, kao posljedice različitih negativnih uticaja značajno promijenile, predloženo je da se, s ciljem kapitalnog jačanja društva za upravljanje, minimalni osnovni kapital poveća sa 2.000.000 KM na 3.000.000 KM, počevši od 1. januara 2029. godine.

Nadalje, uočena je potreba da se redefiniše sticanje učešća u društvu za upravljanje, s obzirom na to da postojeća odredba ne obavezuje sticaoca kvalifikovanog učešća da pribavi prethodnu saglasnost, niti utvrđuje pragove sticanja za koje je potrebno pribaviti saglasnost, već se ta obaveza odnosi za svako sticanje akcija od novog akcionara. S tim u vezi, izmjenama i dopunama Zakona utvrđeno je da je sticalac za svako sticanje 10%, 20%, 33% i 50% učešća u kapitalu ili glasačkim pravima u društvu za upravljanje dužan da pribavi prethodnu saglasnost Agencije. Pored toga, utvrđeni su kriterijumi za sticanje kvalifikovanog učešća, pravne posljedice za sticanje bez saglasnosti Agencije, kao i razlozi za oduzimanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća. Izmjenom pojma kvalifikovanog učešća izvršeno je potpuno usaglašavanje sa Direktivom 2009/138/EU¹.

Kako je kod djelatnosti dobrovoljnih penzijskih fondova posebno izraženo načelo javnog interesa, te se uplata doprinosa i njihova kapitalizacija vrši na dugoročnoj osnovi, prema Zakonu, društvo za upravljanje mogu osnovati domaća i strana pravna lica, pri čemu većinski osnivači društva za upravljanje mogu biti samo finansijske institucije (banke, društva za osiguranje i dr.), koje su, takođe, pod strogim nadzorom finansijskih supervizora. Međutim, budući da savremeni oblici akcionarstva podrazumijevaju uključivanje i zaposlenih u vlasničku strukturu (radničko akcionarstvo), a što je dozvoljeno u uporednom pravu zemalja iz okruženja, izmjenama i dopunama Zakona predviđeno je da se dozvoli fizičkim

¹ Direktiva 2009/138/ES Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. godine o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II).

licima, koja ispunjavaju utvrđene zahtjeve, da budu dio vlasničke strukture društava za upravljanje, i to do 10% osnovnog kapitala.

Ne odstupajući od zahtjeva da organi društva za upravljanje imaju poslovni ugled i iskustvo, u pogledu uslova za izbor članova upravnog odbora, direktora i izvršnih direktora društva za upravljanje, izvršeno je redefinisane u dijelu koji se odnosi na ograničenje izbora lica koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo na način da je izvršeno usklađivanje krivičnih djela sa Krivičnim zakonikom Republike Srpske, dok je kod prekršajnih postupaka definisana učestalost ponavljanja prekršaja u četvorogodišnjem periodu.

Kako bi se zagarantovala transparentnost poslovanja društva za upravljanje, Zakonom je utvrđena obaveza svakodnevnog objavljivanja određenih informacija koje se odnose na obračunsku vrijednost i prinos dobrovoljnog penzijskog fonda na internet stranici društva za upravljanje. Obaveza mjesečnog objavljivanja ovih podataka u dnevnom listu koji se distribuira na cijeloj teritoriji Republike Srpske sa tiražom koji nije manji od 5.000 primjeraka, a koja je, takođe, predviđena Zakonom, s obzirom na troškove koje proizvodi društvu za upravljanje, predloženo je da se ista briše.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona unapređuje se sistem dobrovoljnog penzijskog osiguranja kao III stuba penzijskog sistema, s ciljem obezbjeđenja dodatne finansijske sigurnosti u starosti, te povećanja iznosa dodatne penzije članova dobrovoljnog penzijskog fonda, a u konačnici u budućnosti se očekuje povećanje broja članova dobrovoljnog penzijskog fonda.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. predložena je izmjena u članu 3. Zakona, kojim su utvrđena značenja pojedinih pojmova. U tački p) redefinisani su pojmovi kvalifikovanog učešća na način da je izvršeno usklađivanje sa Direktivom 2009/138/EU, čime je izvršeno pojamovno usaglašavanje sa zakonima kojima se uređuje finansijski sektor. U tački ć) predloženo je da se pojam „posrednik“, koji predstavlja pravno lice koje obavlja poslove zastupanja i marketinga dobrovoljnih penzijskih fondova, terminološki uskladi sa propisima kojima se uređuje zastupanje u osiguranju, te da se zamijeni sa terminom „zastupnik“. Zakonom o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju definisana su lica koja mogu obavljati poslove i djelatnost zastupanja u osiguranju, te je u članu 4. stav 6. tog zakona navedeno da zastupnici u osiguranju mogu obavljati poslove, odnosno djelatnost zastupanja u ime i za račun društva za upravljanje, a u skladu sa propisima kojima se uređuje osnivanje, djelatnost i poslovanje društava za upravljanje.

Članom 2. predložena je dopuna člana 4. Zakona, kojom se stvaraju pravne pretpostavke da, pored pravnih lica, u vlasničkoj strukturi društva za upravljanje mogu učestvovati i fizička lica, s tim da njihovo učešće u kapitalu ili glasačkim pravima društva za upravljanje ne može biti veće od 10%. Ove odredbe postoje u uporednom pravu zemalja iz okruženja.

Članom 3. predložene su izmjene i dopune člana 5. Zakona kojim je regulisana djelatnost društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima. Predloženim izmjenama i dopunama društvu za upravljanje daje se mogućnost da pored obavljanja osnovne djelatnosti, izuzetno, može osnovati i upravljati i otvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom osnovanim u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje investicionih fondova i pod uslovom da za to dobije dozvolu nadležnog regulatora. Ističemo da je Zakonom o investicionim fondovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 92/06, 82/15, 94/19 i 64/22) propisana mogućnost da zahtjev za izdavanje dozvole za osnivanje i upravljanje investicionim fondom može da podnese i privredno društvo osnovano u pravnoj formi akcionarskog društva koje pruža finansijske uslužne djelatnosti, pod uslovom da je

posebnim zakonom utvrđeno da to privredno društvo može obavljati djelatnost osnivanja i upravljanja investicionim fondovima. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske (u daljem tekstu: Komisija) kao regulatorni i nadzorni organ za investicione fondove, aktom broj: 01-25-53-2/25 od 12. februara 2025. godine, dala je podršku predloženoj izmjeni jer je ista u potpunosti usklađena sa Zakonom o investicionim fondovima. Pravne i organizacione formalnosti za uspješnu i efikasnu razmjenu informacija u slučaju proširivanja djelatnosti društva za upravljanje mogle bi se prevazići u okviru zaključenog sporazuma o saradnji između Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske i Agencije za osiguranje Republike Srpske, u okviru Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske.

Članom 4. predložena je izmjena i dopuna člana 7. Zakona kojim se uređuje visina osnovnog kapitala društava za upravljanje. Dopuna se odnosi na novi stav 8. kojim se utvrđuje novi minimalni iznos osnovnog kapitala od 1. januara 2029. godine u iznosu od 3.000.000 KM, a koji će za 1.000.000 KM biti veći od postojećeg. Ova dopuna je predložena nakon konsultacija sa Agencijom i učesnicima na tržištu dobrovoljnog penzijskog osiguranja. Takođe, obrađivač je uobzirio činjenice da se kapitalni zahtjev za osnivanje i poslovanje društva za upravljanje nije mijenjao od 2009. godine, a da su se tržišne prilike usljed inflatornih negativnih efekata značajno promijenile, kao i visinu kapitalnih zahtjeva u uporednom pravu. U stavu 1. izvršeno je nomotehničko usklađivanje sa novim stavom 8. ovog člana.

Članom 5. vrši se izmjena člana 10. Zakona kojim je propisana dokumentacija koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje dozvole za rad društvu za upravljanje. U skladu sa predloženim izmjenama kojima se omogućuje fizičkim licima da osnuju društvo za upravljanje, propisani su posebni uslovi, te neophodna dokumentacija koju su osnivači – fizička lica dužni da prilože uz zahtjev za izdavanje dozvole za rad. Ovim članom predviđeno je da Agencija po prijemu dokumentacije za izdavanje dozvole za rad može zatražiti i druge dokaze značajne za odlučivanje po tom zahtjevu.

Članom 6. vrši se izmjena člana 14. Zakona kojim se uređuje sticanje učešća u društvu za upravljanje. U skladu sa uobičajnom praksom u finansijskom sektoru, a slijedeći principe i zahtjeve poslovanja društava za upravljanje utvrđene direktivama EU, izmjenama i dopunama Zakona predloženo je da sticalac mora podnijeti Agenciji pismeni zahtjev za izdavanje prethodne saglasnosti za sticanje akcija društava za upravljanje, te su utvrđeni pragovi u visini 10%, 20%, 33% i 50% na koje se odnosi ova obaveza. Takođe, precizirano je da lice koje je dobilo saglasnost od Agencije ima rok od godinu dana da stekne kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje, a da u suprotnom ista prestaje da važi.

Članom 7. predloženo je da se dodaju čl. 14a, 14b, 14v, 14g. i 14d. Članom 14a. definisani su kriterijumi za sticanje kvalifikovanog učešća na osnovu kojih Agencija cijeni poslovnu reputaciju, ugled, podobnost i finansijsko stanje podnosioca zahtjeva, kao i razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanje saglasnosti. Ovim članom je definisano da će Agencija donijeti podzakonski akt kojim će propisati dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev za sticanje kvalifikovanog učešća, kao i postupak i način procjene ispunjenosti tih kriterijuma, te postupak odlučivanja o sticanju kvalifikovanog učešća. Članom 14b. definisano je da Agencija u postupku obrade zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća može da, osim propisane dokumentacije, traži i druge podatke i dokumentaciju koje ocijeni potrebnim, kao i da ispita izvore sredstava kojima podnosilac zahtjeva namjerava steći kvalifikovano učešće, te provjeri dostavljene podatke. Članom 14v. definisane su situacije u kojima lice može steći kvalifikovano učešće bez saglasnosti Agencije, pri čemu je određen rok od 30 dana da se naknadno pribavi saglasnost. Članom 14g. definisane su pravne posljedice sticanja kvalifikovanog učešća bez saglasnosti Agencije, u kom slučaju Agencija rješenjem nalaže licu prodaju ovih akcija i dostavljanje dokaza o prodaji, kao i dostavljanje podatka o kupcu

ako su mu poznati, te utvrđuje rok u kojem je sticalac dužan da izvrši prodaju. Nadalje, predviđeno je da sticalac od prijema ovog rješenja ne može ostvarivati nikakva prava ni iz jedne akcije za koju je naložena prodaja, te je utvrđena obaveza društvu za upravljanje da mjesečno izvještava Agenciju o promjenama akcionara. Članom 14d. definisane su okolnosti u kojima će Agencija da oduzme saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća. Predloženi članovi koji se odnose na kvalifikovano učešće usaglašeni su sa odredbama koje uređuju kvalifikovano učešće u drugim propisima kojima se uređuje finansijski sektor u Republici Srpskoj, te su usklađene sa Direktivom 2009/138/EU.

Članom 8. predložena je izmjena i dopuna člana 15. Zakona kojim se uređuju uslovi za člana upravnog odbora, direktora i izvršne direktore društva za upravljanje, i to u pogledu eliminatornog uslova koji se odnosi na počinioce krivičnih djela i prekršaja. Pored nomotehničkog usklađivanja sa Krivičnim zakonikom Republike Srpske, uvedena su i nova krivična djela čiji počinioци nisu primjereni za obavljanje funkcije u organima društva za upravljanje, kao što su krivična djela utvrđena zakonima koji uređuju djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, krivična djela pranja novca i krivična djela finansiranja terorističkih aktivnosti. Nadalje, predloženo je da se utvrdi kriterijum ponavljanja i učestalosti činenja prekršaja odredaba propisa kojima se uređuje finansijski sektor, s obzirom na to da trenutna odredba onemogućava počinioce tih prekršaja da budu izabrani u organima društva za upravljanje bez obzira na težinu prekršaja i učestalost njegovog ponavljanja. Predložena odredba je usklađena sa članom 22. Direktive 2016/2341/EU.

Članom 9. mijenja se član 27. kojim se, između ostalog, uređuje obavezna eksterna revizija finansijskih izvještaja društva za upravljanje i dobrovoljnih penzijskih fondova kojim upravlja. Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske utvrđeno je pravilo da reviziju finansijskih izvještaja jednog pravnog lica isto privredno društvo za reviziju može da obavlja najduže sedam godina uzastopno, te da, izuzetno, može da obavlja još tri godine nakon isteka tog roka ukoliko obezbijedi da reviziju obavlja drugi revizor. Izmjenama i dopunama Zakona predloženo je da se period u kojem je dozvoljeno da eksternu reviziju finansijskih izvještaja društava za upravljanje i dobrovoljnih penzijskih fondova vrši isto pravno lice uskladi sa utvrđenim pravilom, tj. da se period od tri godine produži na sedam godina, pri čemu nije dozvoljeno da se taj period dodatno produži za tri godine kako to predviđa Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, s obzirom na to da se radi o institucionalnom investitoru sa izraženim socijalnim karakterom.

Članom 10. predložena je izmjena i dopuna člana 42. Zakona kojim su definisani instrumenti u koje društvo za upravljanje može ulagati imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda. U tačkama v), i), j), k) i l) izvršena je tehnička korekcija naziva međunarodnih organizacija u čije hartije od vrijednosti se može ulagati imovina dobrovoljnog penzijskog fonda. U tački z) u odnosu na trenutno zakonsko rješenje, kojim se dozvoljava ulaganje u obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti akcionarskih društava, predloženo je da se dozvoli ulaganje u iste instrumente koje emituju i druga pravna lica, te je u tom smislu predloženo da se termin „akcionarsko društvo“ zamijeni terminom „pravno lice“. Na ovaj način, proširuje se mogućnost ulaganja imovine dobrovoljnog penzijskog fonda, pri čemu je sigurnost ulaganja zaštićena kriterijumom da se tim hartijama mora trgovati na najvišem berzanskom tržištu ili najvišem segmentu drugog uređenog javnog tržišta. Nadalje, izmjenom tačke i) proširen je obuhvat investicionih fondova u čije udjele i akcije je moguće ulagati imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda. Takođe, proširena je lepeza ulaganja imovine dobrovoljnog penzijskog fonda i na repo ugovore, kao instrumente tržišta novca koji su uvršteni na službeno berzansko tržište, pri čemu je sklapanje ugovora o repo poslovima ograničeno na dužničke hartije od vrijednosti koje emituje ili za koje garantuje BiH, Centralna banka BiH, Republika Srpska i Federacija BiH, jedinice lokalne samouprave u BiH i Distrikt Brčko, kao i na obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti koje emituju

pravna lica sa sjedištem u BiH, osim banaka, a kojima se trguje na najvišem berzanskom tržištu ili najvišem segmentu drugog uređenog javnog tržišta. S obzirom na to da je na Banjalučkoj berzi hartija od vrijednosti a. d. Banja Luka uspostavljeno tržište novca na kome se trguje, između ostalog, repo ugovorima, na ovaj način će se dodatno podržati dalji razvoj tržišta kratkoročnih dužničkih hartija od vrijednosti Republike Srpske.

Članom 11. vrši se izmjena i dopuna član 43. Zakona kojim su definisana ograničenja ulaganja imovine dobrovoljnog penzijskog fonda, kako u odnosu na neto vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda, tako i u odnosu na emitenta. Izmjenom tačke z) smanjuje se mogućnost ulaganja imovine u akcije koje emituju pravna lica sa sjedištem u BiH, a kojima se trguje na najvišem berzanskom tržištu ili najvišem segmentu drugog uređenog javnog tržišta sa 35% na 15% vrijednosti imovine dobrovoljnog penzijskog fonda. Prema informaciji Agencije, kao regulatornog i nadzornog organa za dobrovoljne penzijske fondove, izloženost jedinog učesnika na tržištu dobrovoljnog penzijskog osiguranja u Republici Srpskoj prema tim emitentima na dan 31. januar 2025. godine iznosila je 0,50115%, što je u skladu sa trenutnim dozvoljenim ograničenjem, kao i predloženom izmjenom ograničenja. Predložena izmjena je u skladu sa uporednim pravom u okruženju i načelom raspodjela rizika ulaganja dobrovoljnih penzijskih fondova. Izmjenom tačke j) povećano je procentualno ograničenje ulaganja u akcije i udjele investicionih fondova sa 10% na 20% neto vrijednosti imovine, pri čemu je dosadašnje ograničenje na ulaganje u udjele ili akcije investicionog fonda kojim upravlja isto društvo za upravljanje povećano sa 5% na 10% vrijednosti imovine fonda. Ove izmjene su predložene s ciljem dodatne raspodjele rizika ulaganja imovine dobrovoljnih penzijskih fondova i usklađena je sa uporednim pravom. Imajući u vidu da se ovim izmjenama i dopunama Zakona daje mogućnost investiranja u repo ugovore, novom tačkom lj) utvrđeno je ograničenje ulaganja imovine u repo ugovore.

Čl. 12. i 13. vrši se izmjena čl. 46. i 52. Zakona, s ciljem pojmovnog usklađivanja sa članom 1. ovog zakona, kojim se pojam: „posrednik“ zamjenjuje pojmom: „zastupnik“.

Članom 14. predložena je dopuna člana 54. Zakona kojim su utvrđeni oblici imovine u koju se može ulagati imovina dobrovoljnog penzijskog fonda. Imajući u vidu da je Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 92/06, 34/09, 30/12, 59/13, 108/13, 4/17, 63/21, 11/22 i 63/22) jasno naznačeno da se udjeli investicionih fondova ne smatraju hartijama od vrijednosti, izmjenama i dopunama Zakona dodata je posebna tačka d) kojom su obuhvaćeni udjeli investicionih fondova, kao oblik imovine u koju se može ulagati imovina dobrovoljnog penzijskog fonda.

Čl. 15. i 16. predložene su izmjene čl. 55. i 56. Zakona kojima se društvo za upravljanje oslobađa obaveze da vrijednost obračunskih jedinica, odnosno prinos dobrovoljnog penzijskog fonda objavljuje u novinama koje se distribuiraju na cijeloj teritoriji Republike Srpske sa tiražom koji nije manji od 5.000 primjeraka. Društvo za upravljanje je dužno da svakodnevno na svojoj internet stranici objavljuje vrijednost obračunskih jedinica, odnosno podatke o prinosu dobrovoljnog penzijskog fonda, čime je zaštićena transparentnost poslovanja i pravo na informisanje članova i zainteresovane javnosti.

Članom 17. vrši se izmjena člana 58. Zakona s ciljem pojmovnog usklađivanja sa članom 1. ovog zakona, kojim se pojam: „posrednik“ zamjenjuje pojmom: „zastupnik“.

Članom 18. vrši se izmjena člana 59. Zakona s ciljem preciznog uređenja zastupnika u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, te pojmovnog usklađivanja sa članom 1. ovog zakona, u kojem se pojam: „posrednik“ zamjenjuje pojmom: „zastupnik“. U stavu 2. ovog člana po prvi put su precizirana pravna lica koja mogu da obavljaju djelatnost zastupanja u dobrovoljnom penzijskom osiguranju i jasno je propisano da ta lica moraju da posjeduju dozvolu Agencije. Pod zastupanjem se podrazumijeva pružanje usluga informisanja o članstvu u fondu i druge promotivne radnje, kao i podjela prospekta. Stavom 2. ovog člana decidno su propisana lica koja društvo za upravljanje može da angažuje za zastupanje, a to

su: banka, mikrokreditna organizacija, Pošte Srpske, društvo za zastupanje u osiguranju. Imajući u vidu da fizička lica – zastupnici u osiguranju mogu obavljati poslove zastupanja samo na osnovu ugovora o radu sa zastupnikom u osiguranju, isti princip je predložen i kod zastupanja dobrovoljnih penzijskih fondova na način da fizička lica mogu biti angažovana samo od zastupnika, a ne i od društva za upravljanje. Zastupnicima je dozvoljeno da angažuju samo fizička lica koja imaju ovlaštenje za zastupanje. Budući da će Agencija izdavati dozvole za obavljanje djelatnosti dobrovoljnog penzijskog osiguranja, odnosno ovlaštenja fizičkim licima, u stavu 7. propisano je da Agencija vodi registar zastupnika. Takođe, Agencija će svojim aktom urediti dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost uslova i postupak za dobijanje dozvole, odnosno ovlaštenja za zastupanje, kao i za upis u registre Agencije. Stavom 6. propisano je da se na uslove za izdavanje dozvole, odnosno ovlaštenja za zastupanje u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, shodno primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje zastupanje u osiguranju. Takođe, istim članom je predviđeno da Agencija podzakonskim aktom uredi pravila polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova zastupanja.

Članom 19. predlaže se dopuna člana 60. Zakona kojim se uređuje obavještanje članova dobrovoljnog penzijskog fonda. Predloženom dopunom je predviđeno da je društvo za upravljanje dužno da način obavještanja članova dobrovoljnog penzijskog fonda realizuje u skladu sa konkretnim ugovorom sa članovima fonda. Cilj dopune je da se precizira da društvo za upravljanje nije u obavezi da dostavlja informacije pojedinačnim članovima fonda ukoliko to nije ugovoreno, već je dovoljno da ih učini dostupnim, a što se postiže, između ostalog, objavljivanjem na internet stranici društva za upravljanje. Predložena dopuna usklađena je sa članom 38. Direktive 2016/2341/EU.

Članom 20. predložen je novi član 89a. koji uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Ovim članom regulisano je da se na društvo za upravljanje primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Članom 5. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti² utvrđeno je da je društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima obveznik sprovođenja mjera za otkrivanje i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Istim članom regulisana je nadležnost Agencije da sprovodi mjere i sankcioniše društvo za upravljanje ako u svom poslovanju ne izvršava obaveze i zadatke ili ako ne preduzima mjere i radnje definisane propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te u krajnjem slučaju i oduzme dozvolu društvu ako ono bude pravosnažno osuđeno za krivično djelo pranje novca i finansiranja terorističkih aktivnosti ili proglašeno krivim zbog težeg kršenja odredaba ovih propisa. Predložena izmjena je u skladu sa FATF preporukama³, prema kojima su društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima prepoznata kao finansijske institucije, a koje su prema članu 2. Direktive 2015/849/EU jedan od obveznika navedene direktive.

Članom 21. vrše se izmjene i dopune člana 96. Zakona kojima se uređuju prekršaji, na način da se vrši usaglašavanje sa predloženim izmjenama i dopunama materijalnih normi i utvrđivanje dodatnih prekršaja za odredbe koje su dopunjene.

Članom 22. dodaju se čl. 98a. i 98b. Članom 98a. propisano je da će Agencija donijeti odgovarajuće propise za primjenu ovog zakona u roku od 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu, te da će se do donošenja tih propisa primjenjivati propisi koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona. Članom 98b. propisano je da su društva za upravljanje dužna da usklade svoje poslovanje sa odredbama zakona u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

² „Službeni glasnik BiH“, broj 13/24.

³ <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html>

Članom 23. propisano je da će se započeti postupci za izdavanje dozvole za rad i drugih saglasnosti završiti u skladu sa odredbama Zakona.

Članom 24. propisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

VI RAZLIKE PRIJEDLOGA U ODNOSU NA NACRT ZAKONA

Narodna skupština Republike Srpske je na Četrnaestoj redovnoj sjednici, održanoj 15. maja 2025. godine, razmatrala i usvojila Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima, pri čemu na sjednici nije bilo dodatnih prijedloga.

Na osnovu dodatne analize Nacrta zakona, a s ciljem izrade kvalitetnog zakonskog rješenja, nakon sprovedenih dodatnih konsultacija sa Agencijom za osiguranje Republike Srpske, u nastavku su najvažnije razlike Prijedloga u odnosu na Nacrt zakona, sa obrazloženjima:

- u članu 4. Prijedloga zakona umjesto određenog roka (tri godine od dana stupanja na snagu Zakona), određen je konkretan datum (1. januar 2029. godine) od kojeg su društva za upravljanje obavezna da imaju minimalni osnovni kapital 3.000.000 KM;

- u članu 5. Prijedloga zakona predloženo je da se razdvoje dokazi koji se dostavljaju uz zahtjev za izdavanje dozvole za rad društvu za upravljanje, za osnivače – fizička lica od dokaza koji su Zakonom bili predviđeni za osnivače – pravna lica. Takođe, prihvaćen je prijedlog Agencije da se redefiniše ograničenje koje se odnosi na osnivače društva za upravljanje u pogledu učestalosti činjenja prekršaja odredaba propisa kojima se uređuju finansijski sektor i sprečavanje pranja novca;

- u članu 7. Prijedloga zakona, kojim se dodaje član 14a, prihvaćen je prijedlog Agencije da se redefiniše ograničenje koje se odnosi na sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje u pogledu učestalosti činjenja prekršaja odredaba propisa kojima se uređuje finansijski sektor i sprečavanje pranja novca, s obzirom na to da Agencija prilikom izdavanja saglasnosti za sticanje cijeni podobnost, poslovnu reputaciju i ugled osnivača. Nadalje, u članu 14g, kojim se uređuju pravne posljedice sticanja kvalifikovanog učešća bez saglasnosti, redefinisana je način odlučivanja skupštine u slučaju sticanja akcija bez saglasnosti, u smislu da se kvorum za glasanje i potrebna većina za donošenje odluka skupštine akcionara računaju u odnosu na ukupan broj akcija sa pravom glasa umanjen za iznos akcija kojima je oduzeto pravo glasa. Ovaj princip se primjenjuje i kod većine drugih institucionalnih investitora;

- u članu 18. Prijedloga zakona izvršeno je preciziranje pravnih lica koja mogu da, uz dozvolu Agencije, pružaju usluge zastupanja društvu za upravljanje, a to su: banka, mikrokreditna organizacija, Pošte Srpske i društvo za zastupanje u osiguranju. Nacrtom zakona ova lica su indirektno bila prepoznata kao zastupnici, s obzirom na to da je bila upućujuća norma na propis kojim se uređuje zastupanje u osiguranju. Kako su se naknadnom analizom ove odredbe Nacrta zakona javile određene pravne nedoumice, obrađivač je smatrao svrsishodnim zakonom urediti lica koja mogu obavljati djelatnost zastupanja u dobrovoljnom penzijskom osiguranju;

- u članu 21, kojim se uređuju prekršaji, proširen je obuhvat prekršajne norme i na zastupnike u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, koji angažuju fizičko lice suprotno odredbama zakona;

- u Prijedlogu zakona dodat je novi član 23. kojim se definiše da će se započeti procesi za izdavanje dozvole za rad i drugih saglasnosti završiti u skladu sa odredbama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 13/09 i 107/19).

Prijedlogom zakona izvršena su određena poboljšanja tehničke prirode pojedinih članova koji su bili utvrđeni Nacrtom zakona.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Uvidom u Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima i Obrazac 1. procjene uticaja zakona, Ministarstvo privrede i preduzetništva u Mišljenju broj: 18.06-322-233/25 od 19. septembra 2025. godine konstatuje da je obrađivač sproveo sljedeće metodološke korake procjene uticaja propisa:

Prijedlog zakona je planiran Programom rada Narodne skupštine Republike Srpske za 2025. godinu.

U vezi s problemom koji se želi riješiti, obrađivač je naveo probleme uočene u primjeni važećeg zakona, koji se odnose na ograničenje ulaganja imovine dobrovoljnih penzijskih fondova, visinu ograničenja ulaganja, sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje, zakonsku obavezu mjesečnog objavljivanja prinosa dobrovoljnog penzijskog fonda, vremenski period za eksternu reviziju finansijskih izvještaja društva za upravljanje i dobrovoljnih penzijskih fondova, normativno-tehničku neusklađenost s propisima koji uređuju krivično zakonodavstvo u Republici Srpskoj, kao i izostanak odredbi kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Cilj donošenja Prijedloga je dalji razvoj tržišta dobrovoljnog penzijskog osiguranja.

Kod utvrđivanja opcija za postizanje ciljeva i njihove analize, utvrđeno je da se cilj može postići jedino regulatornom mjerom.

U vezi s uticajem na javne budžete, obrađivač je naveo da Prijedlog ne utiče na republički budžet, niti budžete jedinica lokalne samouprave.

U vezi s uticajem na poslovanje, obrađivač je naveo da će Prijedlog pozitivno uticati na društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, jer se Prijedlogom stvara pravna mogućnost da isto može osnovati i upravljati otvorenim investicionim fondom s javnom ponudom uz prethodno pribavljenu dozvolu nadležnog organa i otvara prostor za ulazak društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom na tržište investicionih fondova. Pored toga, radi usklađivanja s propisima zemalja u okruženju, u kojima je razvijen savremeni oblik akcionarstva, Prijedlogom se stvaraju pravne pretpostavke da domaća i strana fizička lica mogu imati do 10% učešća u kapitalu ili glasačkim pravima društva za upravljanje. Međutim, Prijedlogom je propisano povećanje minimalnog iznosa osnovnog kapitala društva za upravljanje s 2.000.000 KM na 3.000.000 KM od 1. januara 2029. godine, imajući u vidu da se ovaj iznos nije mijenjao od donošenja važećeg zakona 2009. godine, a da su se tržišne prilike usljed opšte inflacije značajno promijenile.

Prijedlogom zakona propisana je jedna nova formalnost za građane i poslovni sektor u Republici Srpskoj: Naknadna saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, koju će izdavati Agencija za osiguranje Republike Srpske, licima koja učešće u društvu za upravljanje steknu nasljeđivanjem, pravnim sljedbeništvom ili drugim sticanjem nezavisnim od volje sticaoca, a radi zaštite drugih akcionara i članova dobrovoljnog penzijskog fonda. Pored toga, Prijedlogom je propisana izmjena pet postojećih formalnosti: Dozvola za rad društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (u pogledu subjekata i dokumenata koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje formalnosti), Saglasnost za sticanje, odnosno povećanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (ukidanje obaveze pribavljanja saglasnosti za svako sticanje učešća i utvrđivanje pragova učešća), Saglasnost na

izbor članova upravnog odbora, direktora i izvršnih direktora društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (u pogledu uslova koje lice treba da ispuni), Dozvola za obavljanje poslova zastupanja u dobrovoljnom penzijskom osiguranju (pravna lica) (preciziranje lica koja podliježu formalnosti i dokumenata kojima se dokazuje ispunjenost uslova u predviđenom podzakonskom aktu) i Ovlašćenje za zastupanje u dobrovoljnom penzijskom osiguranju (fizička lica) (uređenje postupka za izdavanje formalnosti u predviđenom podzakonskom aktu).

U vezi sa socijalnim uticajem, obrađivač je naveo da se Prijedlogom stvaraju pretpostavke za bolje poslovanje društva za upravljanje i ostvarivanje većih prinosa, te na taj način poboljšanje socijalnog i materijalnog statusa članova dobrovoljnog penzijskog fonda.

U vezi s uticajem na životnu sredinu, obrađivač je naveo da Prijedlog neće uticati na životnu sredinu.

U pogledu ostalih metodoloških koraka procjene uticaja propisa, obrađivač je naveo da je Prijedlog izrađen u saradnji s Agencijom za osiguranje Republike Srpske, Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske i društvom za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom.

Kada je u pitanju praćenje sprovođenja propisa, obrađivač je naveo da su za primjenu zakona nadležni Agencija za osiguranje Republike Srpske i Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske, te da će se efekti primjene zakona vrednovati na osnovu broja dobrovoljnih penzijskih fondova i društava za upravljanje, broja članova dobrovoljnog penzijskog fonda i prinosa fonda, te vrijednosti akumuliranih iznosa za članove fonda.

Ministarstvo privrede i preduzetništva utvrdilo je da je obrađivač, prilikom sprovođenja procjene uticaja propisa, postupio u skladu s Odlukom o procjeni uticaja propisa.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno izdvojiti sredstva iz budžeta Republike Srpske.

**ZAKON O DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOVIMA I
PENZIJSKIM PLANOVIMA**

(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u tekst Zakona)

Značenje pojedinih pojmova
Član 3.

Pojedini pojmovi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeća značenja:

a) društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima – privredno društvo koje organizuje i upravlja dobrovoljnim penzijskim fondovima, u skladu sa ovim zakonom,

b) dobrovoljni penzijski fond – institucija kolektivnog investiranja u okviru koje se prikupljaju dobrovoljni penzijski doprinosi članova dobrovoljnog penzijskog fonda i ulažu u različite vrste imovine s ciljem ostvarenja prihoda i smanjenja rizika ulaganja, koji može biti otvoreni ili zatvoreni dobrovoljni penzijski fond,

v) otvoreni dobrovoljni penzijski fond – institucija kolektivnog investiranja koja nema ograničenja članstva, osim onih koja su propisana ovim zakonom,

g) zatvoreni dobrovoljni penzijski fond – institucija kolektivnog investiranja koja prihvata u članstvo samo članove koji su zaposleni kod poslodavca ili su članovi kod drugog organizatora zatvorenog dobrovoljnog penzijskog fonda,

d) kastodi banka – banka koja čuva imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda, vodi račun dobrovoljnog penzijskog fonda i obavlja druge kastodi usluge za račun dobrovoljnog penzijskog fonda, a u pogledu sredstava dobrovoljnog penzijskog fonda postupa samo po nalogima društva za upravljanje koji su u skladu sa zakonom, prospektom i drugim aktima dobrovoljnog penzijskog fonda,

đ) član dobrovoljnog penzijskog fonda – domaće i strano punoljetno fizičko lice koje pristupa otvorenom ili zatvorenom dobrovoljnom penzijskom fondu i preuzima rizik ulaganja iznad minimalno garantovanog godišnjeg prinosa dobrovoljnog penzijskog fonda,

e) član otvorenog dobrovoljnog penzijskog fonda – domaće i strano punoljetno fizičko lice koje neposredno ili preko organizatora penzijskog plana pristupa otvorenom dobrovoljnom penzijskom fondu,

ž) član zatvorenog dobrovoljnog penzijskog fonda – domaće i strano punoljetno fizičko lice koje preko organizatora zatvorenog dobrovoljnog penzijskog fonda pristupa zatvorenom dobrovoljnom penzijskom fondu,

z) obračunska jedinica – srazmjerni obračunski udio u ukupnoj neto imovini dobrovoljnog penzijskog fonda,

i) poslodavac – subjekat definisan zakonom kojim se uređuju radni odnosi,

j) obveznik uplate – domaće i strano, pravno i fizičko lice, koje za račun člana dobrovoljnog penzijskog fonda vrši plaćanje penzijskog doprinosa, u skladu sa odredbama ovog zakona, a koje može biti član dobrovoljnog penzijskog fonda, poslodavac ili treće lice,

k) organizator zatvorenog dobrovoljnog penzijskog fonda – pravno lice, uključujući poslodavce, udruženja poslodavaca, sindikate i profesionalna udruženja, koji na bilo koji način učestvuju u organizovanju zatvorenog dobrovoljnog penzijskog fonda, i plaćanju doprinosa u taj fond,

l) organizator penzijskog plana – pravno lice, uključujući poslodavce, udruženja poslodavaca, sindikate i profesionalna udruženja, koji na bilo koji način učestvuju u organizovanju penzijskog plana i zaključuju ugovor sa jednim ili više društava za upravljanje,

lj) ugovor o organizovanju penzijskog plana – ugovor koji organizator penzijskog plana zaključuje sa sindikatom ili svojim zaposlenima ili članovima, a na osnovu kojeg se

organizator obavezuje da će, sa unaprijed određenim društvom za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, da zaključi ugovor o pristupanju otvorenom dobrovoljnom penzijskom fondu,

m) ugovor o pristupanju otvorenom dobrovoljnom penzijskom fondu – ugovor koji organizator penzijskog plana zaključuje sa društvom za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, kojim se organizator obavezuje da će za svoje zaposlene ili članove, koji se uključe u penzijski plan, vršiti uplatu penzijskog doprinosa, a društvo za upravljanje obavezuje se da ulaže prikupljena novčana sredstva i omogućiti povlačenje i raspolaganje akumuliranim sredstvima članovima plana,

n) pristupna izjava – izjava čijim potpisivanjem zaposleni ili član daje saglasnost da se uključi u penzijski plan,

nj) penzijski doprinos – novčana sredstva koja u dobrovoljni penzijski fond uplaćuje obveznik uplate, za račun člana,

o) programirana isplata – isplata akumuliranih novčanih sredstava sa računa člana dobrovoljnog penzijskog fonda u skladu sa posebnim ugovorom,

p) **kvalifikovano učešće – kada jedno lice ima:**

1) samo ili sa jednim ili više drugih lica koja su sa njim povezana ili zajednički djeluju, direktno ili indirektno, 10% ili više vlasništva nad kapitalom ili učešća u glasačkim pravima, tog pravnog lica ili

2) mogućnost efektivnog vršenja uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog lica,

r) povezana lica – pravna lica koja su međusobno povezana upravljanjem, kapitalom ili na drugi način, radi postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva, tako da poslovanje ili rezultati poslovanja jednog lica mogu bitno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica. Povezanim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se i lica koja su međusobno povezana:

1) kao članovi porodice,

2) tako da jedno lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim licima, u skladu sa ovim članom, zajedno, posredno ili neposredno, učestvuju u drugom licu,

3) tako da u oba lica učešće ima isto lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim licima u skladu sa ovim članom,

4) na način propisan za povezana lica zakonom kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava i

5) kao članovi organa upravljanja i nadzora i članovi porodica tih lica,

s) članovi porodice, u smislu ovog zakona jesu:

1) supružnici, odnosno lica koja žive u vanbračnoj zajednici,

2) potomci i preci u pravoj liniji neograničeno,

3) srodnici do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji, uključujući i srodstvo po tzbini,

4) usvojilac i usvojenici i potomci usvojenika i

5) staralac i štićenici i potomci štićenika,

t) tržišno prepoznatljivo pravno lice – pravno lice koje se kotira na berzi u zemljama OECD-a ili ima određen rejting kod agencija za procjenu boniteta, odnosno koje je prema posljednjem rangiranju koje je izvršio Standard and Poor's ili Fitch IBCA ili Moody's rangirano najmanje sa A,

ć) **zastupnik** – pravno lice koje obavlja poslove zastupanja i marketinga dobrovoljnih penzijskih fondova,

u) individualni račun – račun na ime člana dobrovoljnog penzijskog fonda na koji se vrši uplata dobrovoljnog penzijskog doprinosa i vodi evidencija o obračunskim jedinicama tog člana dobrovoljnog penzijskog fonda,

f) finansijska institucija – banka, društvo za osiguranje, društvo za upravljanje investicionim i penzijskim fondovima koje ima dozvolu za rad nadležnog organa matične zemlje ili finansijski holding koji je neposredni većinski vlasnik jedne ili više ovih finansijskih institucija i

h) izjava o isključenju – izjava čijim potpisivanjem se član plana isključuje iz penzijskog plana kojim je predviđeno kolektivno uključivanje zaposlenih, odnosno članova sindikata ili udruženja u dobrovoljni penzijski fond.

Pravna forma

Član 4.

(1) Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima (u daljem tekstu: društvo za upravljanje) je privredno društvo koje se osniva u pravnoj formi zatvorenog akcionarskog društva.

(2) Na društva za upravljanje primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

(3) Društvo za upravljanje mogu osnovati domaća i strana pravna lica.

(4) Većinski udio u osnovnom kapitalu društva za upravljanje mora da bude u vlasništvu jedne ili više finansijskih institucija.

(5) Pravno lice, ili drugo sa njim povezano lice, mogu biti vlasnici samo u jednom društvu za upravljanje.

(6) Društvo za upravljanje ne može izdavati povlašćene akcije.

(7) Društvo za upravljanje mora imati jednak tretman za sve akcionare, i ne smije priznavati bilo kakva dodatna prava ili povlastice određenim akcionarima, ograničavati njihova prava, niti im nametati dodatne odgovornosti.

(8) Izuzetno od stava 3. ovog člana, domaća i strana fizička lica mogu imati do 10% učešće u kapitalu ili glasačkim pravima društva za upravljanje.

Djelatnost društva za upravljanje

Član 5.

(1) Društvo za upravljanje obavlja **isključivo** djelatnost organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima i drugim penzijskim fondovima, organizovanim u skladu sa posebnim zakonom.

(2) Društvo za upravljanje može da organizuje i upravlja sa više otvorenih i zatvorenih dobrovoljnih penzijskih fondova.

(3) Društvo za upravljanje upravlja dobrovoljnim penzijskim fondom, donosi investicione odluke, vrši jednokratne i programirane isplate, obavlja administrativne poslove i poslove marketinga i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

(4) Društvo za upravljanje može da povjeri obavljanje administrativnih poslova i poslova marketinga i aktivnosti trećim licima, pri čemu se njegova odgovornost za te poslove ne isključuje.

(5) Izuzetno od stava 1. ovog člana, društvo za upravljanje može osnovati i upravljati otvorenim investicionim fondom sa javnom ponudom, osnovanim u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje investicionih fondova i pod uslovom da za to dobije dozvolu nadležnog regulatora.

Visina osnovnog kapitala

Član 7.

(1) **Osnovni kapital društva za upravljanje, prilikom osnivanja, iznosi najmanje 2.000.000 konvertibilnih maraka (KM) i mora biti uplaćen u cijelosti u novcu prilikom osnivanja, na račun u banci koja posluje u Republici Srpskoj.**

(2) Novčani dio osnovnog kapitala društva za upravljanje ne može da potiče iz zajmova ili kredita, niti smije biti opterećen na bilo koji način.

(3) Društvo za upravljanje dužno je da bez odgađanja obavijesti Agenciju o smanjenju kapitala ispod iznosa propisanog u stavu 1. ovog člana.

(4) Ako se u roku koji utvrdi Agencija, koji ne smije biti kraći od tri mjeseca ni duži od 12 mjeseci, kapital društva za upravljanje ne poveća na propisani iznos, Agencija će društvu za upravljanje oduzeti dozvolu za rad.

(5) Agencija bliže propisuje strukturu i način izračunavanja kapitala i visinu minimalnog osnovnog kapitala društva za upravljanje u odnosu na vrijednost neto imovine kojom upravlja.

(6) Ako ukupna imovina dobrovoljnih penzijskih fondova kojima upravlja društvo za upravljanje, pređe iznos od 50.000.000 KM, kao i za svako dalje povećanje imovine dobrovoljnih penzijskih fondova za navedeni iznos, osnovni kapital društva za upravljanje mora se povećati za 1.000.000 KM, u roku od 60 dana.

(7) Društvo za upravljanje dužno je da u svom poslovanju obezbijedi da kapital društva uvijek bude najmanje u visini 50% iznosa iz stava 1. ovog člana, odnosno stava 6. ovog člana, u vidu depozita kod banke koja posluje u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) ili u hartijama od vrijednosti koje zadovoljavaju uslove iz člana 42. stav 1. tačka a) ovog zakona.

(8) Minimalan iznos osnovnog kapitala iz stava 1. ovog člana od 1. januara 2029. godine ne može biti manji od 3.000.000 KM.

Zahtjev za izdavanje dozvole za rad društva za upravljanje i dozvole za organizovanje i upravljanje fondom

Član 10.

(1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za rad društva za upravljanje osnivači društva podnose:

a) osnivački akt i statut,

b) dokaz da je na namjenski račun kod banke uplaćen **minimalni iznos osnovnog kapitala**, sa izjavom o porijeklu finansijskih sredstava, u skladu sa članom 7. stav 2. ovog zakona,

v) **spisak osnivača, njihove identifikacione podatke i podatke o poslovnoj reputaciji i ugledu, kao i podatke o finansijskom i imovinskom stanju, te nominalni iznos i postotak akcija koje pripadaju osnivačima,**

g) ako je osnivač strano društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, potrebno je da dostavi dokaz da je o namjeri osnivanja društva za upravljanje i organizovanja dobrovoljnog penzijskog fonda u Republici Srpskoj obavijestio nadležni organ matične države ili da dostavi dozvolu nadležnog organa matične države, ako je takva dozvola neophodna po propisima matične države, te podatke o osnovnom kapitalu društva i za svaki fond kojim upravlja prospekt, statut i posljednji godišnji izvještaj,

d) **za osnivače – pravna lica:**

1) rješenje o upisu u registar za domaća pravna lica i za njihove vlasnike, do nivoa fizičkih lica, odnosno prepoznatljivih pravnih lica,

2) izvod iz registra i ovjereni prevod izvoda iz registra za strana pravna lica, i za njihove vlasnike, do nivoa fizičkih lica, odnosno prepoznatljivih pravnih lica,

3) prepis akcionara iz knjige akcionara, odnosno dokaz iz drugog odgovarajućeg javnog registra, ako je osnivač akcionarsko društvo,

4) finansijske izvještaje, sa izvještajem i mišljenjem ovlašćenog revizora za posljednje tri godine, a za pravna lica koja posluju manje od tri godine, revidirane finansijske izvještaje za period poslovanja,

5) dokaz nadležnog organa uprave o izmirenju poreza, ne stariji od šest mjeseci,

đ) za osnivače – fizička lica:

1) dokaz da lice u posljednje tri godine nije bilo član uprave, nadzornog odbora ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak prinudne likvidacije, odnosno stečaja,

2) dokaz da lice nije pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv prava po osnovu rada, krivično djelo protiv imovine, krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, uključujući i krivično djelo pranje novca, krivično djelo terorizma, krivično djelo protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti, krivično djelo protiv službene dužnosti, krivično djelo protiv pravosuđa, krivično djelo protiv pravnog saobraćaja, krivično djelo protiv javnog reda i mira, kao i za krivična djela utvrđena zakonima kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, a koja ga čine nepodobnim za osnivanje društva za upravljanje,

3) dokaz da lice nije u prekršajnom postupku proglašeno krivim, tri ili više puta u posljednje četiri godine, zbog kršenja odredaba zakona kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, kao i zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,

4) spisak pravnih lica u kojima fizičko lice ima učešće,

5) dokaz nadležnog organa uprave o izmirenju poreza, ne stariji od šest mjeseci,

e) pravila i procedure poslovanja društva za upravljanje čiji sadržaj propisuje Agencija,

ž) plan poslovanja za prve tri godine,

z) spisak predloženih članova upravnog odbora, direktora i izvršnih direktora društva za upravljanje sa radnim biografijama, izjavama o pristanku obavljanja dužnosti i dokazom da su ispunjeni uslovi iz člana 15. ovog zakona i

i) dokaz o organizacionoj i tehničkoj osposobljenosti društva za upravljanje, sa spiskom lica koja će obavljati poslove iz člana 8. ovog zakona, sa dokazom da ispunjavaju propisane uslove.

(2) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za organizovanje i upravljanje fondom, društvo za upravljanje podnosi:

a) nacrt standardizovanog ugovora o članstvu u dobrovoljnom penzijskom fondu,

b) nacrt prospekta i skraćenog prospekta dobrovoljnog penzijskog fonda,

v) nacrt statuta dobrovoljnog penzijskog fonda,

g) nacrt ugovora sa kastodi bankom,

d) spisak lica koja će obavljati poslove investicionih menadžera dobrovoljnog penzijskog fonda koji se organizuje, a koji ispunjavaju uslove za dobijanje dozvole za obavljanje poslova investicionog menadžera, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti i

đ) nacrt pravilnika o naknadama.

- (3) Agencija propisuje detaljniji sadržaj akata iz stava 2. ovog člana.
- (4) Agencija daje saglasnost na akte iz stava 2. ovog člana, kao i na sve izmjene i dopune.

Saglasnost za sticanje učešća u društvu za upravljanje
Član 14.

(1) Lice, odnosno lica koja zajednički djeluju, a koja namjeravaju steći akcije društva za upravljanje na osnovu kojih pojedinačno ili zajedno, direktno ili indirektno, stiču kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje, dužna su da podnesu Agenciji pismeni zahtjev za izdavanje prethodne saglasnosti za ovo sticanje.

(2) Lice koje je steklo kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje dužno je da dobije prethodnu saglasnost Agencije za svako dalje, direktno ili indirektno, povećanje učešća u kapitalu ili glasačkim pravima, kojim se stiče ili prelazi 20%, 33% i 50% učešća u kapitalu ili glasačkim pravima u društvu za upravljanje.

(3) Lice koje je dobilo prethodnu saglasnost Agencije iz st. 1. i 2. ovog člana, dužno je da u roku od godinu dana od dana donošenja rješenja o davanju prethodne saglasnosti stekne kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje i o tome obavijesti Agenciju u roku od 15 dana od dana sticanja.

(4) Saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća prestaje da važi istekom roka za sticanje iz stava 3. ovog člana, a lice koje je dobilo saglasnost, a nije počelo ili nije dovršilo sticanje do nivoa učešća za koje je dobilo saglasnost, dužno je da pribavi novu saglasnost ako namjerava da nastavi sticanje.

(5) Agencija odlučuje o davanju saglasnosti za sticanje akcija u roku utvrđenom zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak. (6) Prije svake transakcije akcijama društva za upravljanje na koju se ne odnose odredbe iz st. 1. i 2. ovog člana, društvo za upravljanje dužno je da obavijesti Agenciju.

Kriterijumi za sticanje kvalifikovanog učešća
Član 14a.

(1) U postupku odlučivanja o izdavanju prethodne saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća Agencija posebno cijeni podobnost i finansijsko stanje podnosioca zahtjeva, njegove upravljačke sposobnosti i uticaj na društvo za upravljanje na osnovu sljedećih kriterijuma:

a) poslovne reputacije i ugleda koji se cijene u odnosu na njegove finansijske i poslovne aktivnosti, te činjenice da li je nad imovinom podnosioca zahtjeva bio otvoren stečajni postupak,

b) da li je sticalac pravosnažno osuđen za krivično djelo protiv prava po osnovu rada, krivično djelo protiv imovine, krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, uključujući i krivično djelo pranje novca, krivično djelo terorizma, krivično djelo protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti, krivično djelo protiv službene dužnosti, krivično djelo protiv pravosuđa, krivično djelo protiv pravnog saobraćaja, krivično djelo protiv javnog reda i mira, kao i za krivična djela utvrđena zakonima kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, a koja ga čine nepodobnim za sticanje kvalifikovanog učešća,

v) da li je sticalac u prekršajnom postupku proglašen krivim, tri ili više puta u posljednje četiri godine, zbog kršenja odredaba zakona kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i

drugih finansijskih institucija, kao i zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,

g) procjene upravljačkih sposobnosti, znanja i vještina sticaoca kvalifikovanog učešća, kao i ugleda, odgovarajućih profesionalnih sposobnosti i iskustva lica koja će nakon sticanja kvalifikovanog učešća podnosilac zahtjeva predložiti da vode poslove društva za upravljanje,

d) neposredno ili posredno vlasništvo drugih lica u tom licu, kao i svako neposredno ili posredno vlasništvo tog lica u drugim licima, odnosno da bliska povezanost društva za upravljanje s drugim licima po osnovu tog sticanja, odnosno uvećanja, ne može ugroziti stabilnost i sigurnost poslovanja društva za upravljanje,

đ) finansijskog stanja podnosioca zahtjeva i njegovog uticaja na poslovanje društva za upravljanje ukoliko se saglasnost izda,

e) pokazatelja koji mogu biti od značaja za ocjenu uticaja podnosioca zahtjeva na upravljanje rizicima u društvu za upravljanje,

ž) postojanja opravdanih razloga za sumnju, u skladu sa propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, da se u vezi sa sticanjem kvalifikovanog učešća sprovodi ili namjerava sprovesti pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti ili to sticanje može uticati na povećanje rizika od pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti,

z) mogućnosti društva za upravljanje da ispunjava uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima, a posebno da li grupa čiji član treba da postane društvo za upravljanje ima vlasničku strukturu koja omogućava sprovođenje efikasnog nadzora i razmjenu informacija između nadležnih organa i određivanje podjele odgovornosti između nadležnih organa.

(2) Ako se sticanjem kvalifikovanog učešća omogućava značajan uticaj ili kontrola nad poslovanjem društva za upravljanje, budući sticalac je dužan da uz zahtjev za izdavanje odobrenja za sticanje kvalifikovanog udjela u društvu za upravljanje priloži i:

a) poslovni plan društva za upravljanje za naredne tri poslovne godine,

b) planirane promjene u organizacionoj, upravljačkoj i kadrovskoj strukturi društva za upravljanje,

v) plan aktivnosti na izradi novih ili izmjeni postojećih internih akata društva za upravljanje,

g) plan aktivnosti na izmjeni postojeće informacione tehnologije ili plan uvođenja novih informacionih tehnologija društva za upravljanje.

(3) Agencija odbija zahtjev za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća ako:

a) podnosilac zahtjeva ne ispunjava kriterijume za ocjenu podobnosti i finansijskog stanja propisane stavom 1. ovog člana i propisima Agencije, ili ne dostavi dokumenta iz stava 2. ovog člana,

b) nije moguće utvrditi porijeklo sredstava kojima podnosilac zahtjeva namjerava da stekne kvalifikovano učešće, ili nije moguće utvrditi neposredno ili posredno vlasništvo drugih lica u podnosiocu zahtjeva, kao i svako neposredno ili posredno vlasništvo podnosioca u drugim licima,

v) sticanjem dolazi do koncentracije učesnika na finansijskom tržištu kojom se bitno sprečava, ograničava ili narušava tržišna konkurencija, prvenstveno stvaranjem ili jačanjem dominantnog položaja na finansijskom tržištu,

g) zbog poslovnih aktivnosti sticaoca, a koje nisu povezane sa obavljanjem djelatnosti penzijskog osiguranja, stabilnost i sigurnost poslovanja društva za

upravljanje bi bila ugrožena ili bi, zbog tih aktivnosti, vršenje nadzora nad tim društvom u skladu sa ovim zakonom bilo znatno otežano.

(4) Agencije donosi akt kojim propisuje dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje, postupak i način procjene ispunjenosti kriterijuma za sticanje kvalifikovanog učešća, te propisuje postupak odlučivanja o sticanju kvalifikovanog učešća.

**Dodatni podaci i dokumentacija za izdavanje saglasnosti
za sticanje kvalifikovanog učešća
Član 14b.**

(1) Osim propisane dokumentacije za izdavanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, Agencija može tokom postupka obrade zahtjeva zatražiti i druge podatke, odnosno dokumentaciju koju ocijeni potrebnom za odlučivanje o izdavanju saglasnosti, uključujući informacije propisane zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, a koju prikupljaju obveznici tog zakona.

(2) Agencija će prilikom odlučivanja o izdavanju saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća ispitati izvore sredstava kojima podnosilac zahtjeva namjerava steći kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje.

(3) Agencija može, radi pribavljanja informacija potrebnih za odlučivanje o davanju saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća, obaviti provjeru podataka koje je dostavio podnosilac zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje.

**Sticanje kvalifikovanog učešća bez saglasnosti
Član 14v.**

(1) Lice može i bez prethodne saglasnosti Agencije steći kvalifikovano učešće iz člana 14. st. 1. i 2. ovog zakona ako je akcije društva za upravljanje steklo nasljeđivanjem, pravnim sljedbeništvom ili drugim sticanjem nezavisnim od volje sticaoca.

(2) Licu koje je kvalifikovano učešće steklo na način iz stava 1. ovog člana nije dozvoljeno da vrši uticaj na upravljanje društvom za upravljanje u kom je steklo učešće ili na poslovnu politiku tog društva za upravljanje, kao ni ostvarivanje glasačkih prava iznad nivoa glasačkih prava koje je imalo prije sticanja, odnosno povećanja kvalifikovanog učešća, te prava na isplatu dividende po osnovu tako stečenih akcija do pribavljanja saglasnosti Agencije na to sticanje.

(3) Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da u roku od 30 dana od dana sticanja kvalifikovanog učešća podnese zahtjev Agenciji za izdavanje saglasnosti na sticanje ili da je obavijesti da je smanjilo učešće u društvu za upravljanje.

(4) Agencija odlučuje o zahtjevu iz stava 3. ovog člana na način i u roku koji su propisani čl. 14, 14a. i 14b. ovog zakona.

**Pravne posljedice sticanja kvalifikovanog učešća bez saglasnosti
Član 14g.**

(1) Lice koje stekne ili posjeduje kvalifikovano učešće suprotno odredbama člana 14. st. 1. i 2. ovog zakona nema pravo glasa, odnosno upravljanja u društvu za upravljanje na osnovu akcija koje je pribavilo na taj način.

(2) Ako lice stekne kvalifikovano učešće iz člana 14. st. 1. i 2. ovog zakona bez prethodne saglasnosti Agencije ili ako ne podnese zahtjev za izdavanje naknadne saglasnosti iz člana 14v. stav 3. ovog zakona ili zahtjev za izdavanje naknadne saglasnosti bude odbijen, Agencija rješenjem nalaže tom licu da proda učešće stečeno bez saglasnosti i dostavi dokaz o prodaji, a ukoliko mu je poznato, i podatke o kupcu.

(3) Agencija rješenjem iz stava 2. ovog člana određuje rok za prodaju, koji ne može biti kraći od tri mjeseca niti duži od devet mjeseci.

(4) Rješenje iz stava 2. ovog člana dostavlja se licu kojem se nalaže prodaja akcija, društvu za upravljanje u kojem je lice steklo akcije, regulatornom organu za tržište hartija od vrijednosti i pravnom licu ovlašćenom za obavljanje poslova jedinstvene evidencije hartija od vrijednosti.

(5) Od prijema rješenja iz stava 2. ovog člana, sticalac kvalifikovanog učešća iz stava 1. ovog člana ne može ostvarivati prava iz akcija za koje je naložena prodaja, a kvorum za glasanje i potrebna većina za donošenje odluka skupštine akcionara računaju se u odnosu na ukupan broj akcija sa pravom glasa, umanjen za iznos akcija kojima je oduzeto pravo glasa.

(6) Društvo za upravljanje dužno je da:

a) obezbijedi da sticalac kvalifikovanog učešća iz stava 1. ovog člana ne ostvaruje prava iz akcija za koje je dat nalog za prodaju,

b) mjesečno izvještava Agenciju o promjenama akcionara u periodu od prijema rješenja iz stava 1. ovog člana do isteka roka određenog za prodaju akcija.

Oduzimanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća Član 14d.

(1) Agencija oduzima saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje ako:

a) je sticaocu kvalifikovanog učešća data saglasnost na osnovu neistinitih i netačnih podataka, kao i podataka koji dovode u zabludu,

b) sticalac kvalifikovanog učešća svoja prava koristi na način koji ugrožava stabilno poslovanje društva za upravljanje,

v) ocijeni da sticalac kvalifikovanog učešća više ne ispunjava kriterijume propisane članom 14a. ovog zakona.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, lice kojem je oduzeta saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća nema pravo glasa iz akcija za koje mu je oduzeta saglasnost.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana, Agencija nalaže prodaju stečenih akcija za koje je licu koje je steklo kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje oduzeta saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća.

(4) Troškove prodaje akcija iz stava 3. ovog člana snosi lice kojem je oduzeta saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća.

Organi društva za upravljanje Član 15.

(1) Na organe društva za upravljanje primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Za člana upravnog odbora, direktora i izvršne direktore društva za upravljanje ne mogu biti izabrana lica:

a) **koja su pravosnažno osuđivana za krivično djelo protiv prava po osnovu rada, krivično djelo protiv imovine, krivično djelo protiv privrede i platnog prometa, uključujući i krivično djelo pranje novca, krivično djelo protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti, krivično djelo terorizma, krivično djelo protiv pravosuđa, krivično djelo protiv pravnog saobraćaja, krivično djelo protiv javnog reda i mira, kao i za krivična djela utvrđena zakonima kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, a koja ga čine nepodobnim za obavljanje te funkcije,**

b) koja su u prethodne tri godine imala najmanje 10% udjela u osnovnom kapitalu ili bili članovi uprave ili nadzornog odbora u društvu za upravljanje investicionim ili penzijskim fondom, banci, investicionom fondu, brokerskom društvu ili društvu za osiguranje, u vrijeme kada je tim pravnim licima oduzeta dozvola za rad,

v) koja su izgubila članstvo u strukovnom udruženju zbog nepridržavanja pravila udruženja, ili kojima je nadležni organ izrekao mjeru oduzimanja dozvole za obavljanje poslova na finansijskom tržištu,

g) protiv kojih je izrečena mjera bezbjednosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti koje je u potpunosti ili djelimično obuhvaćeno predmetom poslovanja društva za upravljanje, dok traje zabrana,

d) kojima je oduzeta poslovna sposobnost,

đ) koja posjeduju punovažnu dozvolu Komisije za hartije od vrijednosti za obavljanje poslova brokera ili investicionog menadžera, odnosno odgovarajuće odobrenje nadležnog organa i stvarno obavljaju te poslove kao zaposleni kod drugog društva za upravljanje investicionim fondovima, brokerskog društva ili banke ovlašćene za poslove sa hartijama od vrijednosti,

e) koja su član organa ili zaposleni kod drugog društva za upravljanje penzijskim fondom u Republici Srpskoj,

ž) koja su član organa ili zaposleni kod kastodi banke ili brokerske kuće sa kojom je društvo za upravljanje zaključilo ugovor,

z) koja su funkcioneri, postavljena, odnosno imenovana lica ili državni službenici,

i) povezana lica sa licima iz t. e) i ž) ovog stava,

j) koja su u prekršajnom postupku proglašena krivim, četiri ili više puta u posljednje četiri godine, zbog kršenja odredaba zakona kojima se uređuju tržište hartija od vrijednosti, djelatnost osiguranja i penzijskog osiguranja, djelatnost banaka i drugih finansijskih institucija, kao i zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

(3) Članovi upravnog odbora, direktor i izvršni direktori društva za upravljanje moraju imati visoku školsku spremu, s tim da direktor i najmanje jedna polovina članova upravnog odbora moraju imati najmanje tri godine radnog iskustva stečenog u obavljanju složenih finansijsko-ekonomskih poslova u vezi sa hartijama od vrijednosti u zemlji ili inostranstvu, kao što su poslovi:

a) u brokersko-dilerskom društvu,

b) na berzi hartija od vrijednosti, odnosno finansijskih derivata,

v) u banci,

g) u društvu za upravljanje investicionim ili penzijskim fondovima,

d) u društvu za osiguranje,

đ) u Centralnoj banci BiH ili drugom državnom ili entitetskom regulatornom ili nadzornom organu ili organizaciji finansijskog sektora i

e) u pravnom licu koje obavlja poslove u vezi sa hartijama od vrijednosti za račun države ili entiteta kao povjerene poslove.

Poslovne knjige, finansijski i drugi izvještaji Član 27.

(1) Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja društva za upravljanje i dobrovoljnog penzijskog fonda vrši se u skladu sa propisima kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(2) Društvo za upravljanje dužno je da odvojeno od svojih vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske izvještaje za dobrovoljni penzijski fond kojim upravlja.

(3) Društvo za upravljanje dužno je da u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima odvojeno prikazuje podatke za svaki dobrovoljni penzijski fond kojim upravlja.

(4) Društvo za upravljanje dužno je da obezbijedi eksternu reviziju finansijskih izvještaja društva za upravljanje i dobrovoljnih penzijskih fondova kojim upravlja.

(5) Isto pravno lice ne može da vrši reviziju iz stava 4. ovog člana više od **sedam uzastopnih godina**.

(6) Agencija detaljnije propisuje uslove koje mora da ispunjava eksterni revizor i obavezni sadržaj izvještaja eksternog revizora za finansijski izvještaj dobrovoljnog penzijskog fonda.

(7) Društvo za upravljanje dužno je da Agenciji dostavlja:

a) godišnji izvještaj o poslovanju u okviru kojeg odvojeno prikazuje godišnje finansijske izvještaje za društvo za upravljanje i finansijske izvještaje dobrovoljnih penzijskih fondova kojim upravlja, sa izvještajem eksternog revizora do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu,

b) polugodišnje finansijske izvještaje za društvo za upravljanje i dobrovoljne penzijske fondove kojim upravlja, do 31. jula tekuće godine za prvih šest mjeseci te godine,

v) mjesečne izvještaje za dobrovoljni penzijski fond, do 20-og u mjesecu za prethodni mjesec, a koji sadrže podatke o:

1) hartijama od vrijednosti koje čine imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda kojima se trgovalo, prema vrsti hartija od vrijednosti i emitentima,

2) nepokretnostima koje čine imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda kojima se trgovalo, prema vrsti i mjestu gdje se one nalaze,

3) stanju novčanih depozita koji čine imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda, prema finansijskim institucijama kod kojih se depoziti nalaze,

4) datumima transakcija i cijenama po kojima su transakcije hartijama od vrijednosti i nepokretnostima izvršene,

5) brokerskim naknadama, naknadama kastodi banke i drugim troškovima u vezi sa transakcijama imovinom fonda,

6) vrijednosti imovine dobrovoljnog penzijskog fonda i broju upisanih obračunskih jedinica i njihovoj pojedinačnoj vrijednosti, sa stanjem na dan posljednjeg radnog dana u mjesecu za koji se dostavlja izvještaj,

7) broju članova dobrovoljnog penzijskog fonda, sa stanjem na dan posljednjeg radnog dana u mjesecu za koji se dostavlja izvještaj i

8) druge podatke i izvještaje na zahtjev Agencije,

g) godišnje naknade članovima organa društva za upravljanje i

d) podatke o ostvarenom godišnjem prinosu.

(8) Društvo za upravljanje dužno je da trajno čuva dokumentaciju i podatke zabilježene na elektronskom mediju koji se odnose na članove dobrovoljnog penzijskog fonda.

(9) Društvo za upravljanje dužno je da obezbijedi zaštitu ličnih podataka članova dobrovoljnog penzijskog fonda u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu ličnih podataka.

(10) Agencija propisuje detaljniji sadržaj i način dostavljanja izvještaja, kao i čuvanje dokumentacije društva za upravljanje i dobrovoljnog penzijskog fonda iz ovog člana.

Ulaganje imovine dobrovoljnog penzijskog fonda

Član 42.

(1) Imovina dobrovoljnog penzijskog fonda ulaže se u:

a) dužničke hartije od vrijednosti koje emituje ili za koje garantuje BiH, Centralna banka BiH, Republika Srpska i Federacija BiH,

b) dužničke hartije od vrijednosti koje emituju jedinice lokalne samouprave u BiH i Distrikt Brčko,

v) obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti koje emituju države članice Evropske unije, **OECD i CEFTA** ili centralne banke tih država,

g) obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti koje emituje Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka ili Svjetska banka,

d) depozite i depozitne potvrde, kod banaka u BiH koje imaju certifikat o članstvu u programu osiguranja depozita,

đ) obveznice ili druge dužničke hartije od vrijednosti koje emituju ili za koje garantuju banke iz BiH koje imaju certifikat o članstvu u programu osiguranja depozita,

e) hipotekarne obveznice koje emituju banke iz BiH koje imaju certifikat o članstvu u programu osiguranja depozita,

ž) akcije koje emituju pravna lica sa sjedištem u BiH, a kojima se trguje na najvišem berzanskom tržištu ili najvišem segmentu drugog uređenog javnog tržišta,

z) obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti koje emituju **pravna lica** sa sjedištem u BiH, osim banaka, a kojima se trguje na najvišem berzanskom tržištu ili najvišem segmentu drugog uređenog javnog tržišta,

i) udjele u otvorenim i akcije u zatvorenim investicionim fondovima registrovanim u BiH, ako ti fondovi pretežno ulažu u hartije od vrijednosti zemalja **Evropske unije, OECD i CEFTA**,

j) dužničke hartije od vrijednosti koje imaju rejting koji je preporučljiv za investiranje prema međunarodnim rejting agencijama, koje emituju jedinice lokalne samouprave, preduzeća ili banke iz država članica Evropske unije, **OECD i CEFTA** i kojima se trguje na najvišem berzanskom segmentu ili drugom uređenom javnom tržištu u državama članicama Evropske unije, **OECD i CEFTA**,

k) akcije inostranih preduzeća i banaka koje imaju rejting koji je preporučljiv za investiranje prema međunarodnim rejting agencijama, kojima se trguje na najvišem berzanskom segmentu ili drugom uređenom javnom tržištu u državama članicama Evropske unije, **OECD i CEFTA**,

l) udjele u otvorenim investicionim fondovima registrovanim u državama članicama Evropske unije, **OECD i CEFTA**,

lj) nepokretnosti koje se nalaze na teritoriji BiH,

m) repo ugovore sa hartijama od vrijednosti iz t. a), b) i z) ovog člana, a koje su uvrštene na službeno berzansko tržište.

(2) Ulaganja u nepokretnosti mogu biti ulaganja u zemljište, zgrade (poslovne, stambene, stambeno-poslovne, ekonomske i drugo) i posebne dijelove zgrada (stanovi, poslovne prostorije i drugo), koji su upisani u javnim knjigama o evidenciji nepokretnosti i pravima na njima, čiji prenos svojine nije ograničen i na kojima nije zasnovano pravo zaloge,

pravo plodouživanja, pravo upotrebe, pravo stanovanja ili pravo stvarnog tereta, i pod uslovom da donose prinos ili da se u vezi sa njima može očekivati prinos.

(3) U jednu nepokretnost može se uložiti najviše do 5 % imovine dobrovoljnog penzijskog fonda.

(4) Ukupna ulaganja dobrovoljnog penzijskog fonda u nepokretnosti ne mogu iznositi više od 10% imovine dobrovoljnog penzijskog fonda.

(5) Imovina dobrovoljnog penzijskog fonda koja se sastoji od nepokretnosti upisuje se u knjige iz stava 2. ovog člana kao svojina fonda, uz navođenje naziva društva za upravljanje i evidentira se u kastodi banci.

(6) Vrijednost nepokretnosti u koje se ulaže imovina dobrovoljnog penzijskog fonda obavezno procjenjuje ovlašćeni procjenitelj. Nepokretnosti moraju biti osigurane od svih rizika.

(7) Imovina dobrovoljnog penzijskog fonda ne može se ulagati u nepokretnosti kod kojih postoji pravo preče kupovine, osim u slučajevima utvrđenim zakonom.

(8) Agencija propisuje način i učestalost procjene imovine iz stava 1. ovog člana.

(9) Agencija propisuje maksimalne visine i dodatne uslove ulaganja imovine dobrovoljnog penzijskog fonda iz stava 1. ovog člana.

(10) Agencija propisuje uslove i način na koji se može ulagati imovina dobrovoljnih penzijskih fondova u inostranstvu.

(11) Repo ugovorom iz stava 1. tačka m) ovog člana prodavac se obavezuje da proda kupcu hartije od vrijednosti, a kupac da plati prodavcu kupovnu cijenu, uz obavezu njihovog reotkupa po određenoj cijeni i na tačno određeni datum u budućnosti, a najduže do 365 dana od dana zaključenja repo ugovora.

Ograničenja ulaganja

Član 43.

(1) Na ulaganja imovine dobrovoljnog penzijskog fonda iz člana 42. ovog zakona primjenjuju se sljedeća ograničenja:

a) ulaganjem imovine ne može se sticati više od 15% vlasničkog učešća, odnosno akcija sa pravom glasa jednog emitenta,

b) ulaganjem imovine ne može se sticati više od 25% vrijednosti emisije dužničkih hartija od vrijednosti jednog emitenta, osim za hartije od vrijednosti iz člana 42. stav 1. tačka a) ovog zakona,

v) do 10% vrijednosti imovine može se uložiti u hartije od vrijednosti jednog emitenta ili više emitenata koji su povezana lica, osim hartija od vrijednosti iz člana 42. stav 1. tačka a) ovog zakona,

g) najviše 40% vrijednosti imovine može se ulagati u hartije od vrijednosti emitenata čije je sjedište izvan BiH, a u okviru navedenog ograničenja najviše 30% vrijednosti imovine može se ulagati u hartije od vrijednosti iz člana 42. stav 1. t. j), k) i l) ovog zakona,

d) najviše 80% vrijednosti imovine može se ulagati u hartije od vrijednosti iz člana 42. stav 1. tačka a) ovog zakona,

đ) do 30% vrijednosti imovine može se ulagati u hartije od vrijednosti iz člana 42. stav 1. tačka b) ovog zakona,

e) do 20% vrijednosti imovine može se uložiti u novčane depozite i depozitne potvrde iz člana 42. stav 1. tačka d) ovog zakona, s tim da se u novčane depozite ili depozitne potvrde kod jedne banke može uložiti do 10% neto vrijednosti imovine,

ž) do 40% vrijednosti imovine može se ulagati u hartije od vrijednosti iz člana 42. stav 1. t. đ) i e) ovog zakona,

z) do **15%** vrijednosti imovine može se ulagati u hartije od vrijednosti iz člana 42. stav 1. tačka ž) ovog zakona,

i) do **35%** vrijednosti imovine može se ulagati u hartije od vrijednosti iz člana 42. stav 1. tačka z) ovog zakona,

j) do **20%** vrijednosti imovine može se ulagati u akcije ili udjele investicionih fondova, a u udjele ili akcije investicionog fonda kojim upravlja isto društvo za upravljanje do **10%** vrijednosti imovine fonda,

k) opcijski i terminski poslovi i drugi finansijski derivati mogu se koristiti samo u svrhu zaštite od rizika i ukupna izloženost prema tim instrumentima ne može biti veća od 5% neto vrijednosti imovine,

l) do 5% vrijednosti imovine fonda može se ulagati u hartije od vrijednosti koje emituje organizator penzijskog plana, odnosno organizator zatvorenog dobrovoljnog penzijskog fonda, a ako organizator pripada grupi, ulaganje u hartije od vrijednosti koje emituju članice grupe ne može iznositi više od 10% vrijednosti imovine fonda, osim u slučaju ulaganja u hartije od vrijednosti iz člana 42. stav 1. tačka a) ovog zakona,

lj) do 5% vrijednosti imovine može se ulagati u repo ugovore iz člana 42. stav 1. tačka m) ovog zakona.

(2) Imovina dobrovoljnog penzijskog fonda ne može se ulagati u fondove sa privatnom ponudom, uključujući i fondove rizičnog kapitala.

(3) Izuzetno od odredaba ovog člana, u slučaju značajnog poremećaja tržišta hartija od vrijednosti koji neposredno ugrožava vrijednost imovine dobrovoljnih penzijskih fondova, Agencija može odlučiti, uz saglasnost Vlade Republike Srpske, o zabrani ili promjeni ograničenja ulaganja u pojedinu vrstu imovine, te o mogućem ulaganju u drugu vrstu imovine.

(4) Novčana sredstva na računu kod kastodi banke ne predstavljaju ulaganje u novčane depozite u smislu ograničenja propisanih ovim članom. Maksimalni rok držanja novčanih sredstava na računu kod kastodi banke propisuje Agencija.

Prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda Član 46.

(1) Dobrovoljni penzijski fond ima prospekt i skraćeni prospekt.

(2) Društvo za upravljanje obavezno je da izradi prospekt i skraćeni prospekt za svaki dobrovoljni fond koji nudi na tržištu.

(3) Prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda mora da se uruči licu prije sticanja članstva u dobrovoljnom penzijskom fondu.

(4) Skraćeni prospekt isključivo se koristi radi oglašavanja dobrovoljnog penzijskog fonda, mora da odgovara sadržini prospekta i da sadrži obavještenje o tome na koji način je dostupan prospekt i mora da bude raspoloživ kod **zastupnika** sa kojim društvo za upravljanje ima zaključen ugovor.

(5) Prospekt mora sadržavati informacije na osnovu kojih zainteresovana lica mogu steći jasnu predstavu o dobrovoljnom penzijskom fondu i donijeti razumnu odluku o učlanjenju u dobrovoljni penzijski fond.

(6) Društvo za upravljanje obavezno je da prospekt učini dostupnim na službenim Internet stranicama društva, odnosno da ga uruči svakom zainteresovanom licu na njegov zahtjev.

(7) Društvo za upravljanje dužno je da radi davanja saglasnosti Agenciji dostavi prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda, do 31. marta tekuće godine, sa podacima sa stanjem na dan 31. decembra za prethodnu godinu.

(8) Kada nastupe značajnije promjene usljed kojih podaci u prospektu i skraćenom prospektu ne odgovaraju stvarnom stanju, društvo za upravljanje dužno je da u roku od osam dana od dana nastanka takvih okolnosti dostavi Agenciji izmijenjeni prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda, radi davanja saglasnosti.

(9) Društvo za upravljanje je dužno da u roku od sedam dana od dana dobijanja saglasnosti javno objavi skraćeni prospekt u najmanje jednom dnevnom listu koji je dostupan na cijelom području Republike Srpske sa tiražom koji nije manji od 5.000 primjeraka, a da prospekt objavi na svojoj Internet stranici.

Prenos računa

Član 52.

(1) Član dobrovoljnog penzijskog fonda koji namjerava da izvrši prenos računa dužan je da podnese zahtjev za prenos računa u drugi dobrovoljni penzijski fond, društvu za upravljanje koje upravlja dobrovoljnim penzijskim fondom u kome je to lice član (u daljem tekstu: postojeći dobrovoljni penzijski fond).

(2) Društvo za upravljanje dužno je da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stava 1. ovog člana:

a) izvrši prenos računa u skladu sa tim zahtjevom, kad isto društvo organizuje i upravlja postojećim i drugim dobrovoljnim penzijskim fondom i

b) zaključi ugovor o prenosu računa sa drugim društvom za upravljanje.

(3) Prenos računa ne može se izvršiti ako prethodno nisu izmirene sve obaveze po osnovu članstva u postojećem dobrovoljnom penzijskom fondu.

(4) Prilikom prenosa računa član dobrovoljnog penzijskog fonda raskida ugovor o članstvu u postojećem dobrovoljnom penzijskom fondu i zaključuje ugovor o članstvu u drugom dobrovoljnom penzijskom fondu.

(5) Sredstva na računu člana dobrovoljnog penzijskog fonda ne mogu se prenijeti u korist trećeg lica, osim u slučaju iz člana 76. ovog zakona.

(6) Društvo za upravljanje i **zastupnik** društva za upravljanje ne smiju, umjesto člana dobrovoljnog penzijskog fonda, plaćati naknadu za prenos njegovog računa.

(7) Agencija propisuje način prenosa računa iz postojećeg dobrovoljnog penzijskog fonda u drugi dobrovoljni penzijski fond

Neto vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda

Član 54.

(1) Vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda čini zbir vrijednosti:

a) hartija od vrijednosti iz portfelja dobrovoljnog penzijskog fonda,

b) nekretnina u vlasništvu dobrovoljnog penzijskog fonda,

v) depozita novčanih sredstava dobrovoljnog penzijskog fonda kod banaka,

g) potraživanja,

d) udjela investicionih fondova.

(2) Vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda obračunava se prema tržišnoj vrijednosti.

(3) Neto vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda predstavlja vrijednost imovine umanjenu za iznos obaveza.

(4) Neto vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda svakodnevno obračunava društvo za upravljanje, o čemu podatke dostavlja kastodi banci kod koje se vodi račun dobrovoljnog penzijskog fonda.

(5) Kastodi banka vrši kontrolu i potvrđivanje obračunate neto vrijednosti imovine dobrovoljnog penzijskog fonda, o čemu podatke dostavlja Agenciji.

(6) Način i učestalost obračunavanja tržišne vrijednosti po vrstama imovine i obračunavanja neto vrijednosti imovine dobrovoljnog fonda propisuje Agencija, u skladu sa međunarodno priznatim standardima.

Obračunske jedinice

Član 55.

(1) Ukupna vrijednost svih obračunskih jedinica dobrovoljnog penzijskog fonda jednaka je neto vrijednosti imovine dobrovoljnog penzijskog fonda.

(2) Uplaćeni penzijski doprinosi pretvaraju se u obračunske jedinice istog dana kada su uplaćeni, evidentiranjem jedinica na individualnom računu člana dobrovoljnog penzijskog fonda.

(3) Obračunske jedinice mogu se izraziti u dijelovima.

(4) Jedinstvenu početnu vrijednost obračunske jedinice za sve dobrovoljne penzijske fondove utvrđuje Agencija.

(5) Po osnovu stečenih obračunskih jedinica, član dobrovoljnog penzijskog fonda ima sljedeća prava:

a) pravo na povlačenje i raspolaganje akumuliranim sredstvima,

b) pravo na srazmjerni dio prinosa od ulaganja,

v) pravo na srazmjeran dio imovine dobrovoljnog penzijskog fonda u slučaju raspuštanja dobrovoljnog penzijskog fonda i

g) druga prava u skladu sa ovim zakonom.

(6) Član dobrovoljnog penzijskog fonda nema pravo glasa po osnovu obračunske jedinice.

(7) Obračunska jedinica evidentira se na individualnom računu člana dobrovoljnog penzijskog fonda u formi elektronskog zapisa u informacionom sistemu društva za upravljanje.

(8) Društvo za upravljanje svakodnevno objavljuje vrijednost obračunskih jedinica na Internet stranici društva za upravljanje ili dobrovoljnog penzijskog fonda.

(9) Agencija detaljnije propisuje način izračunavanja i objavljivanja podataka o obračunskoj jedinici.

Prinos dobrovoljnog penzijskog fonda

Član 56.

(1) Društva za upravljanje dužna su da objavljuju prinos dobrovoljnog penzijskog fonda četiri puta godišnje, na kraju svakog kvartala.

(2) Prinos se obračunava za posljednjih 12 mjeseci do dana objavljivanja, odnosno kumulativno za period od pet godina i od početka poslovanja.

(3) Prinos se obračunava za svaku kalendarsku godinu posebno.

(4) Prinos se obračunava kao neto prinos, odnosno nakon odbitka naknada i troškova.

(5) Izuzetno od stava 1. ovog člana, prinosi od ulaganja tokom cijele prve godine poslovanja dobrovoljnih penzijskih fondova se ne oglašavaju.

(6) Prinos se objavljuje na Internet stranici društva za upravljanje ili dobrovoljnog penzijskog fonda.

(7) Agencija propisuje način obračunavanja prinosa dobrovoljnog penzijskog fonda, uključujući načela zaokruživanja vrijednosti.

Član 58.

(1) Društvo za upravljanje, sa njim povezana lica, **zastupnici** ili zaposleni u društvu za upravljanje i sa njima povezana lica, isključivo mogu oglašavati dobrovoljni penzijski fond kojim društvo upravlja i javno poziva na zaključenje ugovora o članstvu u dobrovoljnom penzijskom fondu, uz prethodnu saglasnost Agencije na tekst takvog oglasa, odnosno javnog poziva.

(2) Tekst oglasa, odnosno poziva, ne smije da sadrži netačne informacije, odnosno informacije koje mogu stvoriti pogrešnu predstavu o uslovima ulaganja i poslovanju dobrovoljnog penzijskog fonda.

(3) Agencija donosi rješenje o davanju saglasnosti za objavljivanje oglasa, odnosno javnog poziva kada utvrdi da su ispunjeni uslovi utvrđeni zakonom, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva. Ukoliko Agencija ne da saglasnost u predviđenom roku, smatra se da je saglasnost data.

(4) Oglašavanje upoređivanjem dozvoljeno je samo ukoliko je konkretno, objektivno, istinito i potpuno.

(5) Pri upoređivanju sa ostalim dobrovoljnim penzijskim fondovima, društvo za upravljanje mora da pruži jasnu sliku o dobrovoljnom penzijskom fondu koji oglašava u odnosu na ostale dobrovoljne penzijske fondove.

(6) Agencija može da zabrani objavljivanje promotivnog materijala ukoliko smatra da taj materijal može da dovede do zablude, nanese štetu dobrovoljnom penzijskom fondu ili da sadrži netačne podatke.

(7) Agencija propisuje način oglašavanja dobrovoljnih penzijskih fondova i standardizovan tekst prilikom oglašavanja.

Zastupnici

Član 59.

(1) Društvo za upravljanje može preko zastupnika obavljati samo usluge pružanja informacija o članstvu u dobrovoljnom penzijskom fondu, kao i druge radnje kojima se zainteresovana lica informišu o poslovanju dobrovoljnog penzijskog fonda, te podjelu prospekata.

(2) Zastupnici iz stava 1. ovog člana mogu biti: banka, mikrokreditna organizacija, Preduzeće za poštanski saobraćaj a. d. Banja Luka (Pošte Srpske), društvo za zastupanje u osiguranju, u skladu sa propisima koji uređuju njihovo poslovanje, a koja imaju dozvolu Agencije za pružanje usluga iz tog stava.

(3) Zastupnik može posebnim ugovorom angažovati fizička lica koja moraju da posjeduju ovlaštenja Agencije za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

(4) Lica iz stava 3. ovog člana ne mogu primati novčane uplate radi kupovine obračunskih jedinica.

(5) Za postupke i štetu koju prilikom pružanja usluga iz stava 1. ovog člana pričinu zastupnici i angažovana fizička lica, pored njih, odgovara i društvo za upravljanje.

(6) Na uslove za izdavanje i oduzimanje dozvole, odnosno ovlašćenja za zastupanje u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje zastupanje u osiguranju .

(7) Agencija vodi registar zastupnika iz stava 2. ovog člana i fizičkih lica iz stava 3. ovog člana.

(8) Agencija donosi akt kojim propisuje pravila polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova zastupanja u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, kao i dodatne obavezne programe za polaganje ispita znanja i kompetentnosti koji treba da obezbijede ispunjavanje zahtjeva stručnosti zastupnika u dobrovoljnom penzijskom osiguranju.

(9) Agencija donosi akt kojim propisuje dokumenta kojima se dokazuje ispunjenost uslova za dobijanje dozvole, odnosno ovlašćenja za obavljanje djelatnosti, odnosno poslova zastupanja u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, kao i postupak za izdavanje dozvole zastupniku, odnosno ovlašćenja fizičkom licu za zastupanje u dobrovoljnom penzijskom osiguranju, te upis u registre Agencije.

Obavješćavanje članova dobrovoljnog penzijskog fonda

Član 60.

(1) Društvo za upravljanje dužno je da jednom godišnje, a najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, **u skladu sa ugovorom** dostavi **ili učini dostupnim** svakom članu dobrovoljnog penzijskog fonda sa stanjem na posljednji dan prethodne godine obavještenje o:

- a) datumima i iznosu izvršenih uplata penzijskog doprinosa,
- b) broju obračunskih jedinica u vlasništvu člana i njihovoj pojedinačnoj vrijednosti u trenutku uplate penzijskog doprinosa,
- v) naknadama za usluge isplaćenim sa računa člana dobrovoljnog penzijskog fonda i
- g) vrijednosti imovine dobrovoljnog penzijskog fonda.

(2) Obavještenje iz stava 1. ovog člana društvo za upravljanje dužno je da dostavi i na zahtjev člana dobrovoljnog penzijskog fonda u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva, uz naplatu naknade koja ne može preći visinu stvarnog troška za uslugu pružanja informacije.

(3) Ako poslodavac potpiše ugovor sa društvom za upravljanje o uplati penzijskog doprinosa za svoje zaposlene, podaci iz stava 1. ovog člana mogu se dostavljati poslodavcu umjesto zaposlenom. U tom slučaju poslodavac je odgovoran za prosljeđivanje informacija zaposlenima koji su članovi dobrovoljnog penzijskog fonda u najkraćem mogućem roku.

Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

Član 89a.

(1) Na društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

(2) Ako društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom u svom poslovanju ne izvršava obaveze i zadatke ili ako ne preduzima mjere i radnje definisane propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, Agencija preduzima mjere, izdaje prekršajne naloge ili pokreće prekršajni postupak u skladu sa tim propisima.

(3) Agencija može oduzeti dozvolu za rad društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom koje je pravosnažno proglašeno krivim za krivično djelo pranje

novca, finansiranje terorističkih aktivnosti ili proglašeno krivim zbog težeg kršenja odredaba zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Prekršaji društva za upravljanje i drugih pravnih lica
Član 96.

(1) Novčanom kaznom od 10.000 do 200.000 KM kazniće se za prekršaj društvo za upravljanje, odnosno drugo pravno lice, ako:

a) koristi u pravnom prometu naziv: „društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom“ ili drugi sličan naziv, a nije dobilo dozvolu za rad društva za upravljanje (član 6. stav 2. ovog zakona),

b) stekne kvalifikovano učešće u društvu za upravljanje suprotno ovom zakonu (član 14. ovog zakona),

v) izvrši spajanje uz pripajanje bez dozvole Agencije (član 20. stav 2. ovog zakona),

g) obračuna naknade suprotno članu 23. ovog zakona,

d) ne sastavlja i ne dostavlja finansijske i druge izvještaje u skladu sa članom 27. ovog zakona,

đ) ne čuva dokumentaciju i podatke na propisan način (član 27. stav 8. ovog zakona),

e) koristi naziv: „dobrovoljni penzijski fond“ ili pojam izveden iz tog pojma suprotno članu 29. stav 3. ovog zakona,

ž) počne da upravlja dobrovoljnim penzijskim fondom prije izdavanja od Agencije dozvole za upravljanje fondom (član 30. ovog zakona),

z) postupa suprotno članu 41. st. 5. i 6. ovog zakona,

i) ulaže imovinu dobrovoljnog penzijskog fonda suprotno odredbama čl. 42, 43, 44. i 45. ovog zakona,

j) u predviđenom roku ne dostavi prospekt, odnosno skraćeni prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda radi davanja saglasnosti Agencije (član 46. st. 7. i 8. ovog zakona),

k) ne objavi skraćeni prospekt na način propisan u članu 46. stav 9. ovog zakona,

l) ne vodi individualne račune članova dobrovoljnog penzijskog fonda u skladu sa članom 51. ovog zakona,

lj) ne izvrši prenos računa u skladu sa članom 52. st. 2. i 5. i članom 53. ovog zakona,

m) svakodnevno ne obračuna neto vrijednost imovine dobrovoljnog penzijskog fonda i o tome ne dostavi podatke kastodi banci kod koje se vodi račun dobrovoljnog penzijskog fonda (član 54. stav 4. ovog zakona),

n) nudi povlastice suprotno članu 52. stav 6. i članu 57. st. 1, 3. i 4. ovog zakona,

nj) objavi oglas, odnosno javni poziv ili daje informacije suprotno članu 58. st. 1, 2, 5. i 6. ovog zakona

o) angažuje zastupnika, odnosno fizičko lice suprotno članu 59. st. 2. i 3. ovog zakona,

p) članovima dobrovoljnog penzijskog fonda ne dostavi obavještenja u skladu sa članom 60. ovog zakona,

r) ne izvršava ugovor u pogledu povlačenja i raspolaganja akumuliranim sredstvima programiranim isplatama (član 75. st. 2. i 3. ovog zakona),

s) ne zaključi ugovor sa kastodi bankom o vođenju računa dobrovoljnog penzijskog fonda u propisanom roku (član 78. stav 1. ovog zakona),

t) onemogućiti nadzor zakonitosti poslovanja društva za upravljanje i dobrovoljnog penzijskog fonda od Agencije (član 86. ovog zakona),

u) ne postupi u skladu sa pisanom opomenom izrečenom od Agencije (član 90. stav 2. ovog zakona),

f) kao sticalac kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje nasljeđivanjem, pravnim sljedbeništvom ili drugim sticanjem nezavisnim od volje sticaoca postupajući suprotno članu 14v. st. 2. i 3. ovog zakona,

h) Agencija tom licu oduzme saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća iz razloga propisanih članom 14d. stav 1. t. a) i b) ovog zakona.

(2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice društva za upravljanje, odnosno drugog pravnog lica novčanom kaznom od 1.000 do 20.000 KM.

Član 98a.

(1) Agencija će donijeti propise za primjenu ovog zakona u roku od 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primjenjuju se podzakonski propisi koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, a koji sa njim nisu u suprotnosti.

Član 98b.

Društva za upravljanje dužna su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu.